

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvemski nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod veleva mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave; Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Optimizem v Londonu:

V Angliji ne verujejo v možnost rusko-japonske vojne

V angleških političnih krogih menijo, da se spor med Rusijo in Japonsko ne bo poostiril in da ne bo imel vpliva na položaj v srednji Evropi

LONDON, 6. avg. h. V tukajšnjih uradnih krogih smatrajo rusko-japonski spor od vsega početka kot krajevni in razmeroma lahko rešljiv. Čeprav je večje obsega, kakor so bila vsa dosedanja nasprotja med tema državama. V Londonu presojajo tudi danes razmerje med Rusijo in Japonsko precej optimistično in naglašajo, da ne želi niti Japonska niti Rusija vojne. Značilno je, da v Londonu najbolj poudarjajo dejstvo, da je ruska vojska ostala na svojih obrambnih položajih in da se ruska vlada v svojih pogajanjih z Japonsko opira na pravne argumente in obstoječe pogodbe. Anglija je v tem sporu v splošnem na strani Sovjetske unije, ker ne napada in se drži načel mednarodnega prava. V uradnih krogih kažejo danes znatno zanimanje za govorice, da bi rusko-japonski spor mogoč v doledni bodočnosti vplivali na položaj v Evropi. Kljub temu v Londonu ne računajo, da se bo spor na Daljnem vzhodu še bolj razširil, kakor tudi ne, da bi imel neposreden vpliv na položaj v srednji Evropi.

Anglija in Rusija

LONDON, 6. avg. h. Ruski posl. Majski, ki je bil od kopca maja v Moskvi, se je vrnil v London in je v četrtek obis-

kal zunanje ministra Halifaxa in mu poročal o položaju na Daljnem vzhodu. V zvezi s tem se doznavajo, da je v angleško-ruskih odnosih postal v zadnjem času velik napredek v poglabljanju medsebojnih stikov. Četudi v odgovornih krogih redkokdaj govore o odnosih z Moskvo, je vendar znano, da Anglija računa z ruskim faktorjem tako na Daljnem kakor na evropskem vzhodu kot pomembnim čimteljem mednarodnega ravnotežja. V evropski politiki pušča Anglija rusko karto sicer v rezervi, da jo porabi le v ekstremnem primeru, vendar pa je značilno, da se v angleških konservativnih listih ne opaža več protisovjetskega nasanja. Zanimivo je tudi, da sta v sedanjem japonsko-ruskem sporu tako angleško javno mnenje kakor angleški tisk na ruski strani.

Bonnetovi razgovori z diplomati

PARIZ, 6. avg. h. Zunanji minister Bonnet je sprejel včeraj kitajskega poslanca Bullitta. Pozneje je imel razgovore s francoskim poslanikom iz Buenos Airesa, ki je prebil svoj dopust v Franciji in se bo zdaj vrnil na svoje mesto.

Prizadevanja za Edenovo spravo s Chamberlainom

Baldwinovo posredovanje za pomirjenje med sprtima državnikoma

LONDON, 6. avg. h. Kakor se doznavajo, je imel predsednik Chamberlain v zadnjem času več razgovorov z bivšim premierom Baldwinom, ki je velik Edenov prijatelj in se zelo trudi, da bi med obema državnikoma, Chamberlainom in Edenom, prišlo do pomirjenja. Edina ovira je v tem, da ni Eden pripravljen prevzeti nanovo nobenega drugega ministrstva razen zunanega, za spremembo v tem ministristvu pa za sedaj ni nobenega poverca. Lord Halifax, ki ga je opozicija sprejela zelo skeptično, se je znašel v svoji funkciji v tolikšni meri, da vodi praktično isto politiko, kakor jo je pred

njim zastopal Eden. Tako se med drugim prav Halifaxu pripisuje Rumcimanova pomirjevalna akcija na Češkoslovaškem, ki se v poučenih francoskih in angleških krogih označuje predvsem kot neporečen dokaz angleškega zanimanja za srednjeevropske zadeve, kar predstavlja po 21. maju drugi korak k opustitvi tako zvane izotacijske politike. V tem je eden izmed razlogov, da se je v zadnjem času tudi opozicija sprizajmila s Halifaxom. Vprašanje pomirjenja med Chamberlainom in Edenom ostaja spričlo tega odprto in ni še mogoče reči, ali bodo Baldwinovi napori uspešni.

Med Francijo in Italijo

Italija odklanja pogajanja, dokler ne bo Francija popolnoma zaprla pirenjske meje

LONDON, 6. avg. AA. »Ewening Standard« razpravlja o odnosih med Rimom in Parizom ter pravi med drugim: V nekaterih krogih prevladuje mnenje, da je Francija sama odgovorna za zavlačevanje pogajanja z Italijo, drugi pa zopet pravijo, da je po odgoditvi ratifikacije angleško-italijanskega sporazuma treba sklepati, da obstoja na angleški strani želja po protežiranju Francije v njenih razgovorih z Italijo. Potrebno bi bilo, da bi angleško-italijanski sporazum dobil v kratkem končni značaj, posebno še zaradi tega, ker je treba računati, da se utegne španska državljanska vojna zavleči celo zopet zime.

govorih, ki sta jih imela francoski zunanji minister Bonnet in francoski odpravnik poslov v Rimu Blondel ter zavrata trditve »Tempea«, da mora Italija napraviti prvi korak za nadaljevanje italijansko-francoskih razgovorov. Italijanski list piše, da Italiji ni treba tega in da tudi ne goji prav nobene želje po nadaljevanju francosko-italijanskih razgovorov, ki so očitno zelo pri sreč francoskim državnikom, ker jih postavljajo kot pogoj za angleško-francoski sporazum. Naj bodo v Parizu prepričani, da se Italija ne bo spustila v nobena pogajanja, dokler bo trajala »politika popustljivega nadzorstva« na pirenjski meji.

Manjšinski statut v Rumuniji

Manjšinske zadeve bo reševal poseben komisariat, podrejen ministrskemu predsedstvu

BUKAREŠTA, 6. avg. h. Istočasno z imenovanjem profesorja Silvija Dragomira za generalnega komisarja v manjšinskih vprašanjih je v uradnem listu izšel dekret o postopanju z manjšinami v Rumuniji. Določbe novega manjšinskega dekreta so v skladu z načelom, ki je bilo sprejeto v februarjski ustavi, po katerem so vsi rumunski državljani brez razlik rase, verske ali jezikovne pripadnosti pred zakonom enaki, imajo enake pravice in uživajo enako zaščito. Vse posebne manjšinske zadeve bo v bodoče reševal manjšinski komisariat, ki je neposredno podrejen ministrskemu predsedstvu. Manjšine imajo pravico posluževati se svojega jezika na vsakem področju, v listih ter v svojem zasebnem in poslovnem življenju. Tudi pred sodiščem se smejo pripadniki manjšin zagovarjati v lastnem jeziku, ako ne obvladajo rumunškega. V pismenem običaju z lokalnimi oblastmi smejo vlagati razne vloge tudi v svojem jeziku vendar morajo priložiti prevod. Pripadniki manjšin imajo nedeljivo pravico do vseh državnih služb in javnih časti. V občinah, kjer prevladuje manjšinsko prebivalstvo, smejo biti župani in podžupani tudi pripadniki manjšin, prav tako

bodo na področjih s pretežno manjšinskim prebivalstvom ustanovljene manjšinske šole z državno podporo. Kočno bodo smela nekatera društva poleg državnih zavez nositi tudi svoje posebne prapore.

Ameriški načrt za naseljevanje beguncev

LONDON, 6. avg. h. Vodja ameriške delegacije na tujakinski begunski konferenci Taylor je predložil načrt, ki ureja razmestitev okoli 600.000 političnih beguncev iz Nemčije v raznih državah novega kontinenta. Istočasno se doznavajo, da je argentinska vlada izdala nova navodila za naseljevanje, ki so strožja od vseh dosedanjih. Tako se bo moral odsej sleden priseljenec izkazati ob prihodu s posebnim naseljevalniškim dovoljenjem. Namen teh omejitev je očitno posreženo politično naseljevanje nad priseljenci in možnost večje izbire med njimi. Tako bodo za naseljitev v Argentini prihajali odseji v polni premeri takih priseljencev, ki se s lastno prilagoditvijo uspešno naseljujejo.

Nov japonski protest

TOKIO, 6. avg. w. Namestnik zunanje ministra Horinca je imel včeraj eno uro dolg razgovor s sovjetskim poslanikom in je pri tej priliki protestiral zaradi ponovnega obstreljevanja Čangku-fenga po ruskem topištvu. Glede sovjetske zahteve na japonske predloge, naj bi se sovražnosti ustavile in obe državi umaknili svoje čete iz prizadetih krajev okoli Čangku-fenga, doslej ni nobenih pozitivnih vesti. Po poročilih iz Pariza in New Yorka, ki pa se ne strinjajo, je baje Litvinov pristal na te japonske predloge, po drugi verziji pa so bili odklonjeni. Po poročilih iz sovjetskih virov je baje Moskva zavzela stališče, da morajo Japonci, preden bo sploh začela razpravljati o njihovih predlogih, priznati vse sporno ozemlje kot sovjetsko last. Po informacijah iz političnih krogov je največja ovira za ureditev spora pri Čangku-fengu v tem, da hoče Moskva odkloniti vsaka pogajanja glede teh obmejnih sporov, dočim bi bila Japonska pripravljena prepuščati ureditev meje pri Čangku-fengu posebni neutralni komisiji.

Polet okoli sveta po rednih progah

BERLIN, 6. avg. AA. Letalec Bertram je v četrtek ob 22.08 pristal na letališču Tempelhof z letalom, ki opravlja redno prometno službo na progi Lizbona-Berlin. Vrnil se je s poleta okoli sveta. S svojim poletom je Bertram dokazal, da je danes možno preleteti pot okoli sveta v določenem času po obstoječih mednarodnih letalskih progah in voznem redu pošameznih civilnih letalskih družb. Za svoj polet okoli sveta je Bertram potreboval točno 20 dni, 21 ur in 35 minut. Letel je iz Berlina preko Bagdada, Karčija, Kalkute, Manille, Honolulu, San Franciscosa, New Yorka, Ljubljane in nazaj v Berlin.

Francoski letalski manevri

PARIZ, 6. avg. h. Včeraj so se na ozemlju med Mosdo in Neuroto pričele velike vojne vaje letalskih sil in protiletalskega topništva. Prebivalstvo na tem obseznem ozemlju je že pred dnevi dobilo nalogo, da mora ponudi zakrivalni okna, da se ne bi stanovanijska razsvetljava opazila od znanj. Tudi avtomobilski promet je bil omejen. Avtomobilni smejo, voziti ponotli le s brzino po 15 km in ne smejo priležati luči. Naloga teh manevrov je dognati, kakšne posledice bi imel prodor letalskih sil od vzhoda preko francoske meje in Maginotove linije nad francoska industrijska središča. Za manevre vlada v vojaških krogih ogromno zanimanje, ker tokrat prvič sodelujejo letala iz podzemskih letalnic in protiletalske baterije, ki so razmestene po Maginotovi liniji.

PARIZ, 6. avg. AA. Od 7.—13. avgusta bodo zelo važni alpski manevri v pokrajini Gailfiter v višini 1000 do 3000 m. Manevrom bo prisostvoval šef generalnega štaba general Gamelin. Čete, ki bodo sodelovale, so že odšle v kraje, ki so jim določeni za zbiranje.

Iskanje »Hawai Clipperja« opuščeno

WASHINGTON, 6. avg. Ameriška mornarica je opustila nadaljnje iskanje vodnega letala »Hawai Clipper«, ki je 29. Julija brez sledu izgubilo na Tihem oceanu s 15 potniki.

Pouk tujih jezikov v Bolgariji

SOFIJA, 6. avg. AA. Prosvetno ministristvo je izdalo statistiko o pouku tujih jezikov v bolgarskih šolah. Od 67.563 učencev se jih 42.213 uči francosčine, 18.217 nemščine, 520 italijansčine in 612 angleščine.

Zanimivosti jesenskega beogradskega velesoja

BEOGRAD, 6. avg. h. Za sedaj so se pričele priprave za beogradski jesenski velesoj. Turčija je pričela graditi svoj poseben nacionalni paviljon. Davi je prišel v Beograd aparatna za televizijsko postajo, ki bo prva v Jugoslaviji pa tudi po vsem Balkanu. Postajo bodo montirali na sejnišču in bo pričela delovati ob otvoritvi jesenskega sejna. Holandija pripravlja še posebno izmenodanje. Na sejnišču bo postavila hiško, kakršne imajo domačini na otoku Java. Vse čase sejna bo v tej hišici prebivala tudi cela družina javanskih domačinov, ki bo gostila goste postojne z javanskim jezikom.

Svečana otvoritev VII. Mariborskega tedna

Pomembne besede predsednika zadruge MT dr. Franja Lipolda

Maribor, 6. avgusta
Danes dopoldne ob 10.30 je bil slovesno otvorjen VII. Mariborski teden, pomembna, tradicionalna kulturna in gospodarska revija Maribora in njegovega zaledja. Maribor, ki je spričo raznih udarcev (ukinitve velikega županstva, ukinitve oblastne samouprave, preselitve kontrole dohodkov itd.) iskal nadomestila in kompenzacije, ki naj pozitivno gospodarsko in kulturno delavnost našega mesta. Malokateri pobuda, ki je izšla iz te težnje, je dosegla svoj namen. Večina jih je žalostno propadla. Zamilsel Mariborskega tedna pa je doživela tako zmagovito, nepričakovano prodoren razmah, da se ravno v tem očituje globoki vzrodi organizirane potrebe te ustanove.

Letošnje prireditve Mariborskega tedna so spričo proslave 20 letnice osvobodjenja postavljene na široko osnovo. Jubilejna, kulturna razstava, ki kaže kulturni razvoj Maribora v 20 letih svobodnega razvoja, razstave naše industrije, trgovstva, obrtništvu, knjižarstva, tiskarstva, prometna razstava, razstava cest, fotoamaterska razstava, razstava ženskih ročnih del, čebelarstva razstava, razstava društva »Nanos«, razstava malih živali, razstava narodnih noš iz vseh delov države, vinskih potkušnja, koncertne in sportske prireditve, letalski miting, največji, kar jih je bilo v Mariboru, v vsem tem in drugem se bo močno odražala volja našega omejenega ozemlja po življenju, napredku, o katerem ni bilo mogoče niti slutiti takrat, ko je bil Maribor le predmestje Graza. Vključen v jugoslovensko celoto pa je Maribor do živel razmah, ki si ga pred prevarno dobo niti misliti ni bilo mogoče. Maribor se je v 20 letih Jugoslavije vsestransko razvil, o čemer nas prepričuje tudi letošnji VII. Mariborski teden.

kulturno razstavo Maribora in njegove okolice, ki naj pokaže podvig našega kulturnega in nacionalnega življenja po 20 letih našega osvobodjenja in ki naj dokumentira našo zrelost in našo sposobnost za našo obrambo in naš napredek. Posebno iskreno zahvalo moram izreči mariborski mestni občini, ki se je postavila na čelo organizatorjev te razstave. Posebna pozornost je na letošnjem Mariborskem tednu posvečena tudi našemu cestnemu problemu. Razstava Društva »Cesta« naj pokaže neprijetno današnje stanje naših prometnih žil in naj da pobudo za bodoče moderno in smotno urejanje cestnega omrežja. Društvo »Cesta« se iskreno zahvaljuje za organizacijo te razstave. Posebna atrakcija letošnjega Mariborskega tedna je tudi razstava narodnih noš in vezenin. Opozarjam še posebej na fotoamatersko, filatelistično in čebelarstvo razstavo, na gostinsko razstavo in razstavo naših vin.

Mariborski teden posveča tudi letos vso pažnjo tujskemu prometu. Naš lepi Maribor, naše zeleno Pohorje in Kozjak ter naše prijazne vinorodne gorice so vredni, da jih pokažemo še tako razvajanemu tujcu. Mariborski teden si stalno prizadeva, da dviga in postavlja v dostojno luč te neprecenljive zaklade naše zemlje.

Mariborski teden hoče ugoditi vsem sodelavcem in posetnikom Mariborskega tedna. Poudariti pa moram, da je namen Mariborskega tedna propagandna za Maribor in njegovo lepo okolico ter da hoče služiti splošnemu dobrotitju in napredku. Vsem sodelavcem se za njih poštvovalno delo iskreno zahvaljujem, članom v prireditvenih odborih in razstavljalcem, oblastvom, ki nam nudijo pri našem delu svojo pomoč, in prav posebno našim novinarjem, ki nas že vsa leta pri našem delu podpirajo. Prosim vse, da s tem ciljem tudi oči solidarno podpirajo nesebično delo Mariborskega tedna. Ko odvarjamo letošnji Mariborski teden in mu iskreno želimo popoln uspeh za dobrobit Maribora ter naše velike domovine, se v vdanosti klanjamo našemu prevzvišenemu vladarju Nj. Vel. kralju Petru II. Naj živi kralj Peter II. in prevzvišeni kraljevski dom.

Živilski trg

Ljubljana, 6. avgusta
Danes so bili zopet zasedeni vsi prostori na živilskem trgu. Že ob 8. so bile mnoge prodajalke, ki so se prihajale na trg, v zadregi za prostore. Največ prostora zavzemajo prodajalke zelenjave in sočivja, od tedna do tedna je pa treba tudi več prostora za prodajo sadja.

Branjevič so že zelo dobro založeni z grozdjem, zato se je kmalu tako pocenilo. Danes je bilo že po 7 din kg, ena prodajalka ga je pa prodajala celo po 6 din. Toda na stalnem sadnem trgu je bilo lepše grozdje še po 10 din kg. Sadje se pa ne bo več mnogo pocenilo, saj zdaj že prodajajo bruske po 5 do 6 din kg najljepše. Zdaj je tudi še mnogo sadja z Dolenskega in Štajerskega. Za prodajo je določen poseben prostor, toliko jih je še vedno napredaj. Največ je rdečih malin, ki so pa še vedno po 6 din fiter. Maline so letos slabo obrodile. Borovnice so se že podražile na 3 in 3.50 din liter.

Na sadnem in zelenjadnem trgu je zdaj največ napredaj krompirja, ki je povprečno po dinarju kg, stročjega fižola — danes ga je bilo na vagono —, ki ga prodajajo po 2 do 3 din kg, solate, ki je po 25 par najlepša glava, zeljnatih glav, ki so po dinarju do 2 din itd. Danes je bilo tudi že napredaj na debelo lepo zelje, ki je bilo po 50 par kg. Letos bo mnogo več zelja kakor lani ter bo znatno cenejše. Tudi krompir so začeli prodajati na debelo. Bil je izbran, zelo lep in prodajalec je zahteval dinar za kg.

Perutninski trg je bil danes po dolgem času boljše založen, kar se pa ni poznalo posebno pri cenah. Sveža jajca so povprečno po 75 par komad.

Danes so bile napredaj tudi ribe, in sicer palamide. Zdaj je sezona za lov na palamide, zato so se tudi izredno pocenile. Cele so prodajali po 10 din kg, sekane pa po 12 din kg. To se pravi, da so zdaj dobre morske ribe napredaj po isti ceni kakor goveje meso. To znaajo naše gospodinjne upoštevati.

Borzna poročila

Cuth, 6. avgusta. Beograd 10. — Pariz 11.966, London 21.60, New York 427. — Bruselj 73.975, Milan 22.60, Amsterdam 238.875, Berlin 175.40, Dussel 23. — Praha 25.00, Varšava 6.200, Riga 2.200.

Govor dr. Franja Lipolda

Zborovanje lesnega delavstva

Delavstvo je pripravljeno na odločen boj in ni izključeno, da pride do stavke

Ljubljana, 6. avgusta. Ljubljanski mizarški pomočniki so se sredi zbiranja na zborovanju v Delavski zbornici. Prišli so iz delavnic in bili so utrujeni ter lačni, vendar so pazljivo sledili govornikom. Na dnevnem redu je bilo vprašanje: povišanja mezd. Zborovanje je sklicala podružnica Zveze lesnega delavstva in predsedoval je predsednik ljubljanske podružnice J. Gregorič.

Zvezni tajnik N. Bricej je v daljšem poročilu opisal, kako je prišlo do meznega gibanja in kako so se razvijala dosežena pogajanja z zastopniki podjetnikov. Že junija je ljubljansko lesno delavstvo sklenilo na svojem zborovanju predložiti Združenju mizarških mojstrov spomenico. Po zborovanju je spomenico odposlalo in v nji ugotovilo, da so se življenjske potrebinske zadnje čase zelo podražile ter je zato zahtevalo povišanje mezd za 25% v vseh kategorijah. Podjetniki so na spomenico odgovorili, da ne morejo pristati na povišanje, mezd. Ko jih je pozneje Delavska zbornica povabila na sestanek z delavskimi zastopniki, da bi se pogajali o delavskih zahtevah, se sestanka niso udeležili. Ker ni bilo izgledov, da bi prišlo do neposrednih pogajanj med zastopniki delavcev in delodajalcev, so se delavci obrnili na pristojno oblast za posredovanje. 29. julija je ljubljansko mestno po-glavarstvo sklicalo prvo uradno obravnavo, ki so se udeležili zastopniki združenja, vendar so se izgovarjali, da nimajo mandata, da bi se pogajali za združenje. Izkazalo se je, da bi posamezniki ne sprotovovali povišanju mezd.

Danes je bilo nadaljevanje prve obravnave, ki ni bila zadnjič končana zato, da bi lahko Združenje mizarških mojstrov sklicalo sestanek svojega članstva ter sklepalo, kakšno stališče naj zavzame na pogajanjih. Zastopnik združenja je izjavil, da mojstri niso pristali na povišanje mezd. Pripravljene bi pa bili skleniti na-

vo kolektivno pogodbo, če bi jih delavstvo podprlo pri njihovih težnjah, n. pr., če bi zveza skušala posredovati pri mestni občini, da bi zaščitila izdelke ljubljanskih mizarških mojstrov z zaščitno uvoznino na izdelke okoljskih mojstrov. Sicer so se pa zastopniki združenja izgovarjali, da je delavstvo dobro zaščiteno s socialno zakonodajo. Poročevalce je glede na to pripominjal, da se mnoga podjetja niso držala stare kolektivne pogodbe, sklenjene 1. 1936, in niso pomočnikom plačevala niti po 3 din na uro. Stara kolektivna pogodba je predpisovala minimalno mezd 3 din. Bila je sklenjena, še preden je bila uveljavljena uredba o minimalnih mezdah, ki je predpisala minimalno mezd 3 din za pomožne delavce. Razen tega so nekatera podjetja zaposlovala pomočnike pri nočnem in čezurnem delu, da se je organizacija morala zateči na policijo za pomoč proti kršiteljem socialne zakonodaje.

V Ljubljani je 94 mizarških podjetij, ki zaposlujejo 426 delovnih moči. K temu je treba še pristeti 73 javencev. Okoliška mizarška podjetja zaposlujejo 379 delavcev in 130 javencev.

Govorila sta še predsednik podružnice Gregorič in predsednik zveze Dermasti. J. Predočila sta zborovalcem položaj ter jih opozarjala na usodnost sklepov, ki gre za odločitev, ali se naj lesno delavstvo odloči za odločen mezdni boj ali pa naj resignira. Ker bo še sklicana druga obravnavo, so sklepali o pooblastitih delavskim zastopnikom na prihodnjih pogajanjih. Sklenjeno je bilo, naj zastopstvo ravna svobodno na prihodnjih pogajanjih, po svoji uvidenosti, a naj ne popušta preveč pri zahtevi po povišanju mezd. Izkazalo se je, da je delavstvo zelo nerazpoloženo, ker delodajalci tako trdovratno odklanjajo zahtevo po povišanju mezd. To delavstvo podpira k odločnemu boju in ni izključeno, da bo prišlo do stavke.

Izpopolnitev našega zračnega prometa

Ljubljana, 6. avgusta. Skoraj neopazno je bil ta dni goji izpopolnitev naš zračni promet. Ljubljana je namreč dobila direktno zvezo z Zagrebom in Beogradom. »Aeroput« si je na bavi štiri nova ameriška potniška letala »Lockheed-Electra«, od katerih sta bili dve že lani v obratu, dve sta pa prispeli letos, a v kratkem dobi družba še tri, tako da bo naš letalski park znatno izpopolnjen.

Nova letala so najmoderneje konstrukcije, so krasne, srebrno kovinske ptice z 10 sedeži in dvema motorjema po 450 konjskih sil. Opremljena so z istimi motorji, kakor znamenito Hughesovo letalo, ki je napravilo tako uspešne rekorderne polet okoli sveta. Izdelana so v isti tovarnici, le da je bilo Hughesovo letalo namesto s sedeži opremljeno z rezervnimi bencinskimi tanki. Vsako letalo stane 3 in pol milijona din.

Novo letalo, ki bo od 25. julija dalje vsak dan ob 8. zjutraj poleti iz Ljubljane, razvija 300 km hitrosti na uro. V Zagrebu pristane že ob 8.30, v Beogradu pa ob 10.05, v Sarajevu ob 11.30 in v Dubrovniku ob 14.10. Isto letalo se vrača potem iz Beograda ob 16.40 in pristane v Ljubljani ob 19. 480 km dolgo zračno progo prevozi torej z vmesnim pristankom v Zagrebu v 2 urah in 20 minutah. To je nedvomno ogromne vrednosti za nagel promet.

Zavarovanje za potnike je povišano od 100.000 na 370.000 din za domače in inozemske proge. Ljubljana ima sedaj tudi zvezo z nemškimi letalom ob ponedeljkih, središčih in petkih ob 12.15. Leti trimotorno Junkersovo letalo za 18 potnikov. Z istim letalom imamo vsak torek, četrtek in soboto tudi naslednje zveze: Ljubljana—Klagenfurt odhod 11.20, prihod 11.45, Ljubljana—Graz odhod 11.20, prihod 12.35, Ljubljana—Wien odhod 11.20, prihod 13.30, Ljubljana—Praga 11.20, prihod 16.25, Ljubljana—Berlin odhod 11.20, prihod 16.30, Ljubljana—Pariz odhod 11.20, prihod 21. Ljubljana—London odhod 11.20, prihod 21.30, Ljubljana—Curih odhod 11.20, prihod 17.30, Ljubljana—Varšava odhod 11.20, prihod 19.50, Ljubljana—München odhod 11.20, prihod 15.50 itd.

Politični obzorik

Iz nedavne preteklosti

Smo v 20. letu samostojnega državnega in svobodnega narodnega življenja, ki je odprlo pot našemu ljudstvu v še pred nekaj desetletji nesluteno veliko bodočnost. Zato je potrebno, da se od časa do časa spomnimo dni, ko so se jele risati prve črte naše bodoče velike domovine v dimu in požaru svetovne vojne. Tako bomo tudi tem bolj cenili svobodo in naše zedinjenje, na katerega se sredi vojne med našimi zapadnimi zavezniki ničče ni resno mislilo.

20. marca 1917 se je sestala v Londonu pod predsedništvom takratnega angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgea britanska imperialska vojna konferenca. Na njej je uvodoma obrazložil predsednik vlade Lloyd George zbranim zastopnikom in predsednikom angleških dominionov in cesarske Indije vojne cilje Velike antante ter z njimi združene pogoje za sklenitev miru z osrednjimi velesilami. V svojem govoru je navedel Lloyd George kot pogovora za sprejemljiv in razumen mir: »Prvič moramo pregneti Nemce z ozemelji, ki so jih z orožjem zasedli. Izprazniti moramo vsa zasedena ozemlja v Franciji, Belgiji, Rusiji, Srbiji, Črni gori in Rumuniji. Svobodo in neodvisnost teh držav je treba vzpostaviti. Dobiti moramo tudi primerno odškodnino za vso škodo, ki so jo utrpeli. Zeleni bi pa tudi, da bi se zemlje Evrope na podlagi priznanja nacionalnega prava tako priredili, da bi v bodoče onemogočali nove nacionalne borbe ter ostal trajen mir in temelj demokratskih svoboščin v Evropi.«

Iz tega govora je razvidno, da l. 1917 na pragu pomladi prvi angleški politik še daleč ni mislil na osvoboditev Jugoslovenov in Čehoslovakov in da smo bili takrat še zelo daleč od zedinjenja in osvobodjenja, vsaj v načrtih antantnih državnikov. Pač pa je ravno fiste meseca Lloyd George zelo živo razgovarjal s poslednjimi cesarja Karla in bil zelo naklonjen misli, da se ohrani podunavsko črnozolto monarhijo pred večjimi teritorialnimi žrtvami pod pogojem, da zapusti svojo zavezništvo Nemčiji in sklene z Veliko antanto separaten mir.

Borba za velika načela

Drugi podpredsednik JNS g. Juraj Demetrotvič razpravlja v svojih odlično urejenih »Jugoslovenskih novinah« o smislu borbe JNS za narodno in državno edinstvo, osnovnih načel našega narodnega in državnega življenja. »Misel narodnega in državnega edinstva mora biti splošna platforma vsega našega političnega dela in življenja. V tem oziru ne more in ne sme biti političnih monopolov. Narodno in državno edinstvo morata biti izhodno delo političnega dela kogarkoli in največji zakon za slehernika. Ako katera od naših strank, kakor n. pr. JNS odkrito in iskreno izpoveduje misel narodnega in državnega edinstva, potem ji ni mogoče zato oporekati in ji celo očitati, da teži za monopoliziranjem naše narodne misli. Ona vrši s propovedovanjem misli narodnega in državnega edinstva samo svojo narodno dolžnost. Pri tem pa iskreno želi, da bi se tudi druge stranke prav tako odkrito in iskreno izjavile za naš največji nacionalni zakon in se zadovoljile s tem, da se stranke razlikujejo med seboj po drugih kriterijih. Žal preganja fatalnost usode še vedno naš narod, ker se pobija in še vedno preganja misel, da smo Slovenci, Srbi in Hrvati po težnjah zgodovinske evolucije in po neizprosnih smeri naše bodočnosti ena nacija.«

Frankovci napadajo dr. Mačka

Hrvatski frankovci okoli »Nezavisnost« nadaljujejo s svojimi napadi na dr. Mačka. Sedaj proglašajo »Nezavisnost« za mačkovec kar za komuniste in marksiste, katerih se mora dobiti hrvatski narod čimprej otrestiti, sicer bo doživel neizbežno katastrofo. »Komunisti in sumljivi tipi okoli dr. Mačka so besni na hrvatske nacionaliste, ker jih ovi ovrtajo pri izvajanju njihove diktature nad hrvatskim narodom. Doživljamo žalostne pojave, katerih krivci so namišljene veličine, ki jim snudi vsako pošteno delo. Zato so se potolili politike, on katere mislijo živeti, kakor od kakega gospodskega posta. Teror teh tipov ne bo preprečil hrvatskih nacionalistov. Nasilje, ki ga preživljamo danes po hrvatskih krajih, odgovarja terorju, ki so ga izvajali bolgarski komunisti v Stambolinskijevi zemljoradniški stranki. Tri kriminalni tipi boljše vizirajo danes poštene hrvatske kmete po naročilu Moskve in kopljejo jezove med hrvatsko vasjo in mestom. Ni pa jim to dovolj, nego zamažajo prepričelo celo med same hrvatske kmete.«

Mislimo, da je celo za »Nezavisnost« in njene »hrvatske nacionaliste« malo preveč, če proglašajo okoliščino dr. Mačka za komunistično in marksistično. Kotikor jo mi poznamo, moremo reči ravno nasprotno, da so v njenem okvirju ljudje, ki imajo zelo razvit čut za udobnost današnjega družabnega reda in da se tudi kapitala ne branijo.

Mislite v teh dneh na CMD in darujte za njen sklad!

Kdo hoče leteti nad Mariborom? Aero klub obvešča občinstvo, da bo danes od 14. ure naprej in jutri od 7. ure naprej izklesano letalo na razpologo za plet-

Beležnica

KOLENDAR
DANES: Sobota, 6. avgusta katoličani: Gospodovo spremenjenje; Silst II.
JUTRI: Nedelja, 7. avgusta katoličani: Vidovka, Kajetan
DANAS NJE PRIREDITVE
KINO MATICA: Pikova dama
KINO SLOGA: Charlie Chan v cirkusu
KINO UNION: Golgota ljubezni
KINO SISKI: Popolni zakon
KINO MOSTE: Usodno sorodstvo in »Izdajalci«
UPRAVA OFICIRSKEGA DOMA koncert v korist sklada za pobijanje tuberkuloze v vojski ob 20. na vrtu restavracije »Zvezda«

PRIEDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPEDLO
SOKOL LJUBLJANA-MOSTE razvije naraščajnega prapora ob 15. in javni nastop na letnem teledišču

DNZURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Uspod sita

Neprestano se poudarja, da je resnica Bogu ljuba — in prav zato menda ne bo odveč, če v prilog tej čerki božji vržem na papir še nekaj vstic v popolnitev svojega pisanja v št. 141. »Slov. Narod«. Obžalujem samo, da mojega dopisa niso razmeti poklicani tako, kakor je bil mišljen. Takrat sem izrecno naglasil, da spada šolska mladina v vročih šolskih dneh med odmori venjak na prosto, zlasti še, če je pri šoli za to primerno dvorišče, kakor ga ima šola na Ledini. Če je šolska mladina te šole, vsaj nižjih razredov, pod prejšnjimi upravitelji prebijala čas šolskih odmorov na šolskem dvorišču, je samoočebni umevno, da bi se ta praksa brez posebnega truda lahko ohranila tudi pod sedanjim upraviteljskim in to še toliko bolj, ker je zadnje dni tozadevno poudarjalo, da je pod sedanjim upraviteljem na dvorišču več prostora za sprehajanje mladine, nego je bilo prostora pod prejšnjim upraviteljem, ker je nekaj prostora zavzemal čebelnjak, ki ga sedaj ni več.«

Torej čebelnjak! Pred sedanjim upraviteljem je vodil ledinsko šolo g. Labernik, danes upokojen v Ljubljani, toda on ni nikdar videl na ledinskem dvorišču kakega čebelnjaka, četudi je služboval na Ledini kakih 15 let. Če tega ne verjamete, vprašajte imenovanega gospoda, ki vam bo za deva prav rad pojasnil. Tudi Labernikova prednika, danes žal že oba pokojna upravitelja Repovš in Dimnik, nista imela nikoli opravka s kakim čebelnjakom na Ledini, ker je čebelnjak izginil z dvorišča ledinske šole že pred kakimi 30 leti! Po vsem tem bo menda otipljivo jasno, da se dvoriščni prostor ledinske šole ni mogel zaradi odstranitve čebelnjaka šele zadnja leta t. j. pod sedanjim upraviteljem povečati. Pač pa kažejo znamenja zadnjih let ravno nasprotno, da se je moglo šolsko dvorišče kljub namišljeni odstranitvi čebelnjaka kvečjemu samo skrčiti. Navajam zgolj to: pred leti se je moglo preko dvorišča z velikim dvovprežnim vozom z lahko to zaviti okoli šolske telovadnice; poskusite to danes, pa boste videli, da gre to prav težko, ali pa morda sploh ne gre, ker je močno na poti vogal osrednje grede med telovadnico in Bonačevovo hišo. Ogled na mestu bi podkrepil mojo trditev, do Ledine ni daleč.

Ce drž, da se gredice niso povečale, potem je možno samo še to, da se je telovadnica premaknila zadnja leta po vzgledu tiste cerkve, ki so jo pred davnimi leti prestavili prebrisani Sebeljčani, ne da bi opazili, da so jim med premikanjem pobrali tatovi za cerkvenim zidom odloženo obteko. Ob tej priliki hočem reči: če ne moreš problema rešiti na ta, reši ga na kak drugi način, glavno je, da je rešen!

V koliko odgovarja trditve, da so gredice razdeljene v učne svrhe med posamezne razrede, na to bi moglo dati pojasnila prizadeto učno osebje, jaz tega ne vem, slišim pa, da obdeluje gredice samo šolski sluga, toda ne zase, temveč za nekoga drugega. Nastane vprašanje: ali niso morda baš ti gredečni pridelniki tista zapreka, da se dvoriščni prostori ledinske šole niso v zadnjem šolskem letu zadostno izkoristili v odmorih od strani šolske mladine? Isti.

Iz Poljčan

Gledališče na prostem. Sokol v Poljčanah je neprestano na delu. Za tombolo in lepim telovadnim nastopom sledi zdaj gledališka predstava na prostem in sicer bodo vprizorili naši amaterski igralci tokrat znani gledališki komad »Dva dučata rečeh znani«. Prireditve bo na Mahoričevem vrtu v nedeljo 7. t. m. ob 20. Znano je, da so bile igre tukajšnjega Sokola vedno dobro pripravljene, in zato je bil vedno dober tudi obisk. To pričakujemo tem bolj sedaj, ko Sokol nima svoje dvorane in s tem v zvezi stalnega odra in so zato igre, ko je vezan le na poletne tovrstne prireditve, zelo redke. Vsi, ki bi se radi ta večer nasmejali, dobrodošli! V primeru dežja, bo igra v ponedeljek 8. t. m. Zdravo!

Prijavite se takoj za narodni tabor v Mariboru, ki bo 14. t. m. Prijavljenci plačajo na občini 4 din, nakar prejmejo taborni znak in knjižico. Legitimacijo za četrtinsko voznino pa kupijo pri železnici za 2 din.

Čepljenje svinji proti rdečici. Kmetovalci, ki nameravajo dati cepiti svinje proti rdečici, naj številno čimprej javijo občini. Zadnji rok je do 10. avgusta. Čepjenje stane 8 din od komada.

SPORT

Mednarodna motočklistična gorska dirka na Ljubelji, v prireditvi Motokluba Ljubelja bo 15. avgusta, v proslavo 25-letnice obstoja kluba, bo 14. t. m. »Čiljna vožnja na vrh Ljubelja«. Prijave sprejema še danes in jutri tečajstvo kluba, Miklošičeva cesta 15.

Sokolstvo

Jutri bo velik sokolski praznik v Žirovnici

Žirovnica, 6. avgusta. Tam v prijazni Žirovnici pod Stolom je že nekaj časa izredno živahno in veselo. Domačini s sosesko se pripravljajo, da jutri čim bolj slovesno proslave 20 letnico Jugoslavije in 30 letnico obstoja tamburaškega društva Žirovnica, čemur hočejo dati vidnega izraza s slovesno otvoritvijo Sokolskega doma. Oni dan sem se vozil mimo in videl sem, kako zavedni žirovčani opravljajo okoli prekrasne sokolske zgradebe nasproti kolodvoru zadnja olepševalna dela, in slišal sem ljubke neregulirane, ki se »re« izgovarjati ne morejo, kako nasmejanih lic prepevajo »Le najlepši blez milu...« Zatočil sem se v čase pred 20 leti, spomnil sem se na Trebušnika, ki je vrgel s postajnega postopja nemški napis Scheraunitz in pritrilil napiso tablo v narodnih barvah; videl sem ga, kako kot ustanovitelj tamburaškega društva »Stole navdušuje mlade igralce in kako mladcem govori o svoji hoji na Triglav. Očeta Trebušnika, največje gorenske grčice ni več med živimi, ali spomin nanj in na njegovo narodno zavest je živel tako živo, med meščani, da je postala Žirovnica res prava nacionalna trdnjava prelepe Gorenjske, od Kranja pa gori do skrajne meje. Zgolj s podporo radodarnih domačev — med njimi je več resničnih mecenov — in s krepkimi rokami fantov in moči, ki so pomagali prostovoljno graditi, je zrasel iz senčnih tal dom, ki bo še pozna priča rodovom, da v Žirovnici nacionalna zavest ni nikdar klonila.

Pred šestimi leti je ustanovil sokolsko društvo Žirovnica-Brezica že pok. učitelj Sifrer Egidič s ustanoviteljki županom Bizjakom, go. Kalanovo, Osvetlovim Rudjem in drugimi, medtem pa je bila ustanovljena tudi godba na pihala, pri kateri marljivo sodelujejo člani »Stole« in Sokola. Tista Žirovnica, mala in skromna vasica, ki je z razvojem tujskega prometa postala nenakrat najbolj priljubljena zletna točka, nam je dala v svoji fari Preserna in Copa, dala nam je pa še cel roj klenih rodoljubov, ki s Prešernom vred pojo: »Dom slovenski, zemlja sveta, mar še lepši kraj — videl mesta sem nešteta, siliš k Tebi sem nazaj.« Jutri se bodo zgrinile okoli postaje in doma množice rdečih srajc iz vse Gorenjske in pod Stolom bo orila pesem sokolskih legij. To bo dan veselja, to bo praznik za vso Gorenjsko. Ne zamudite Ljubljancani in vsi drugi v naše prelepe kraje, da nam pomagate dvigniti naše veselje in navdušenje, da nam bo še za naprej krepko delo v korist domovine in v ponos kralju. Mi vas čakamo, da vas sprejememo v bratskem objemu in da z nami v iskrenem veselju zapojeje. Le naprej brez miru! J. P. Legat.

NACIONALNI TRDNJAVI POZDRAV NOVI

(Ob otvoritvi sokolskega doma v Žirovnici)

Razgri, Sokol, sončna krila, da vidimo vsi zmage dan, slovska tukaj raste sila, in duh mračnjaštva je pregnan.

Iz truda, žrtve in napora nam zrastle je ponosen dom. Koga še plaši tujstva mora, komu razjeda srce dvom?

Pokojnim mir in večna slava, ljubjezi naše živim žar, ko rajnih duh naš nam plava hvaložni živim smo za dar.

Srce, duha in tisočake Sokolu ti so dali v dar, če take imamo junake, kaj nam sovraštvo podlo mar?!

Trdnjava pod orjakom Stolom, ki tu stoji, ostala bo, obramba našim bo prestolom, ne zruši je nobeno zlo.

Pred sokolskim nastopom na Laverci

Marljiva sokolska četa na Laverci se že dolgo pripravlja na svoj največji praznik, ki bo 14. avgusta, ko bo otvorila svoje novo letno telovadišče. V okviru Petrovo petletke si je četa nadela nalogo, da si uredi lepo, vsem telovadnim zahtevam odgovarjajočo telovadišče in preuredi tudi telovadnico. Del nameravanega načrta je že uresničen, a zdaj pride na vrsto še preureditev telovadnice. Z dobro voljo in neumornim delom bomo premagali vse težkoče.

Mnogo truda je bilo treba, dolgo so peke lopate in krampi, da je bilo telovadišče urejeno. Vrli Sokoli so zavrvali vegasti teren in ogradiili telovadišče, a zdaj so namestili orodje, ki je pripravljeno za telovadce. Otvoritev novega telovadišča bo združena z javnim telovadnim nastopom, za katerega se vsa četa pridno pripravlja. S prostovoljnim delom, s trudom in v znoju so si Sokoli ustvarili lepo telovadišče in zato se bodo v bodoče, s še večjim veseljem zbirali na njem. Sadove svojega dela in sistematične vzgoje nam bodo pokazali v nedeljo 14. t. m. Prosimo in pozivamo nacionalno javnost, da nam pri našem delu, pri našem vzponu pomaga, saj je vse naše prizadevanje usmerjeno za srečo in dobrobit ljubljene naše Jugoslavije. Le naprej, brez miru. Na svidenje na Laverci! Zdravo!

— Uprava Sokola Vič vati svoje članstvo in naraščaj, da se jutri v čim večjem številu udeležijo prireditve bratskih društev v Mostah, Zg. Šiški in v Dol. Logatcu. Udeležite se vseh prireditve v slavnostnem kroju. Zbor vseh oddelkov je za Zg. Šiško in Dol. Logatec ob 13. za Moste ob 14. uri na vrtu Sokolskega doma. Slavlja v Logatcu se udeležimo s članski praporom, slavlja v Mostah pa z naraščajskim praporom. Prosimo polnoštevilne udeležbe. Zdravo!

— Jubilejne svečanosti Sokola Ljubljana-Moste. Jutri proslavi Sokol Moste 30-letnico svojega obstoja. Ob tej priliki razvije tudi naraščajski prapor in otvori letno telovadišče. Vse ustanovitelje, funkcionarje in ostalo članstvo društva v 30 letni dobi in vso Sokolu naklonjeno javnost vabimo, da s svojo udeležbo povzdigne ta jubilej. Jezdni odsek sokolske župe Ljubljana poziva članstvo, da se jutri v nedeljo polnoštevilno udeleži razvija prapora in 30-letnice obstoja sokolskega društva v Dolnjem Logatcu. Odhod z vlakom ob 13.40. Konji se preskrbljeni v Logatcu.

Smrtna nesreča

Ljubljana, 6. avgusta. V Špiharjevi družini na žabjaku sta sredi zavladala žalost in obup. Dobrega hišnega gospodarja Jerneja Špiharja ji je namreč smrt nepričakovano iztrgala. Posestnik Špihar Jernej, ki ima svojo hišo na vogalu žabjaka in Hrenove ulice, kjer je tudi znana gostilna »Pri sodčiku«, je večeraj popoldne pomagal zidarjem pri obnavljanju fasade svoje hiše. Okrog 17. se je vzpel na zidarski odred pred hišo in menda hotel preplepskati žlebe ob hiši. Nenaodoma je pa izgubil ravnotežje in strmoglavil z odra. Padel je precej globoko in priletel tako nesrečno na glavo, da si je prebil lobanjo, iz katere je močno krvavel. Poklicali so reševalce, ki so ga naspeljali v bolnico, a ker so mislili, da je

že med prevozom umrl, so se vrnili na dom. Medtem je prišla policajska komisija, in sicer nadzornik dr. Lapajna ter uradnik g. Tomc, ki je ugotovila, da Špiharju še prav rabo utripa srce, nakar so bili ponovno pozvani reševalci in so ga naglo prepejšali v bolnico, kjer so pa zdravniki ugotovili, da je že mrtev. Nato so njegovo truplo spet prepejšali na njegov dom, kjer so ga moči položili na mrtvaški odler.

Pokojnik je bil star 64 let in doma iz Hrašč pri Postojni, pristojen pa v Križo pri Trzinu. Za njim zaključna žena in hčerka. Tragična smrt uglednega posestnika, ki je bil znan kot simpatičen in marljiv mož, je vzbudila zlasti na žabjaku splošno sočutje.

Izpopolnitev našega zračnega prometa

Ljubljana, 6. avgusta. Skoraj neopazno je bil ta dni goji izpopolnitev naš zračni promet. Ljubljana je namreč dobila direktno zvezo z Zagrebom in Beogradom. »Aeroput« si je na bavi štiri nova ameriška potniška letala »Lockheed-Electra«, od katerih sta bili dve že lani v obratu, dve sta pa prispeli letos, a v kratkem dobi družba še tri, tako da bo naš letalski park znatno izpopolnjen.

Nova letala so najmoderneje konstrukcije, so krasne, srebrno kovinske ptice z 10 sedeži in dvema motorjema po 450 konjskih sil. Opremljena so z istimi motorji, kakor znamenito Hughesovo letalo, ki je napravilo tako uspešne rekorderne polet okoli sveta. Izdelana so v isti tovarnici, le da je bilo Hughesovo letalo namesto s sedeži opremljeno z rezervnimi bencinskimi tanki. Vsako letalo stane 3 in pol milijona din.

Novo letalo, ki bo od 25. julija dalje vsak dan ob 8. zjutraj poleti iz Ljubljane, razvija 300 km hitrosti na uro. V Zagrebu pristane že ob 8.30, v Beogradu pa ob 10.05, v Sarajevu ob 11.30 in v Dubrovniku ob 14.10. Isto letalo se vrača potem iz Beograda ob 16.40 in pristane v Ljubljani ob 19. 480 km dolgo zračno progo prevozi torej z vmesnim pristankom v Zagrebu v 2 urah in 20 minutah. To je nedvomno ogromne vrednosti za nagel promet.

Iz Laškega

— Gasilska tombola, ki jo je priredila tukajšnja gasilska četa je dosegla kljub neugodnemu vremenu svoj namen in splošno zadovoljstvo srečnih dobitnikov, in pa tudi gasilske čete, saj je povečala s to prireditvijo gradbeni fond za gasilski dom za okroglo din 12.000. — Kar se tiče dobitkov, so prišli nekako vsi v prave roke, in sreča tokrat ni bila tako muhasta, kakor jo je pred dnevi opisal naš Sitar. Le glavni dobitek — rejna telica — je delal nekaj več pregrevan, ker jo je zadel Babičev strugarški pomočnik, ki res ni vedel, kaj naj počne z njo. Končno se je odločil za kratek proces, ter otvoril z njo na Savinjskem trgu pravljen živinski sejem. Tudi kupec ni manjkalo. Ker pa v pratiki ta sejem zaenkrat še ni tiskan, so varnostni organi prepovedali podjetnemu strugarju barantanje.

— Namestu: jo jo — Jol, jol! Pred dnevi se je igrala z žogo 14-letna Mira Herman, iz Subotice, pred restavracijo tukajšnjega kopališča. Naenkrat je padla žoga na stekleno streho nad vestibulom restavracije. Poskočna Mira, ne bodi lena, hajd za žogo. Zleza je skozi okno prvega nadstropja na streho, ki je sicer žogo z lahkoto držala, toda za Miro je bilo steklo vendar prešibko in se je pod njo udrla. Mlada letoviščarka je zadobila precejšnje poškodbe tako, da je morala v bolnico.

Iz Maribora

— Aero meeting 7. avgusta ob pol 15. uri popoldan na Teznu pri Mariboru.

— Potujoča protiplinska razstava v Mariboru. Kakor nam poročajo, pošlje banska uprava v Maribor potujočo protiplinsko razstavo v nedeljo 7. t. m., torej isti dan, ko bo v Mariboru letalski miting. Potujoča protiplinska razstava je poučna za vse posameznike kakor tudi za vse faktorje oz. društva, ki prihajajo v počev za organizacijo obrambe pred napadi iz zraka. Vstop na razstavo je prost.

— Dar. Občinski odborniki v Svočini so darovali 100 din za azilski sklad Protituber. kulzno lige v Mariboru namesto venca na grob občinskega odbornika Menharda Jurija. Lepa hvala!

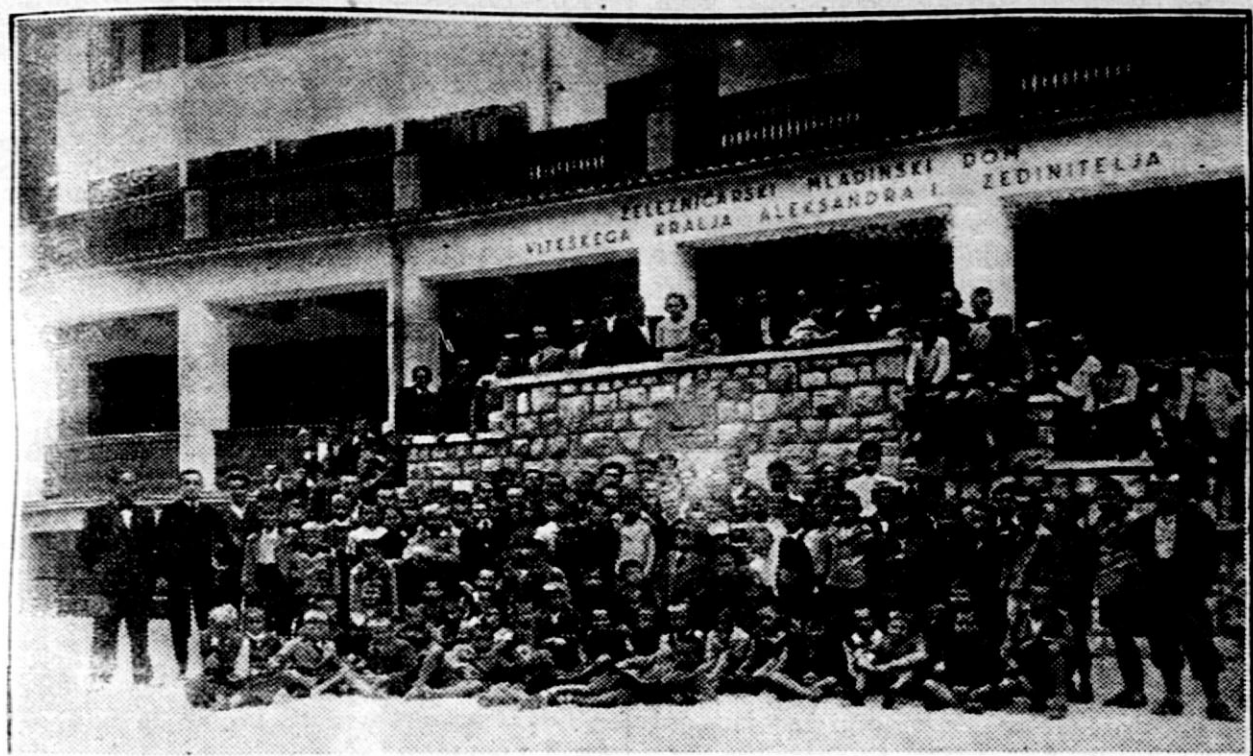
— Aeroklub Skopje pride s svojim aro, planom v Maribor. Aeroklub Skopje se udeleži nedeljskega mitinga v Mariboru s svojim lastnim letalom.

— Ponovno se občinstvo opozarja na to, da je hoya in vožnja po tezenskem letališču do konca letalskega mitinga brezpogojno prepovedana. Kljub smrtni nevarnosti se najdejo še vedno ljudje, ki nočejo vpoštevatati te prepovedi.

Kdo hoče leteti nad Mariborom? Aero klub obvešča občinstvo, da bo danes od 14. ure naprej in jutri od 7. ure naprej izklesano letalo na razpologo za plet-

Počitniška kolonija pod špihom

Srečno roko so imeli železničarji, ko so zgradili na Martuljku svoj mladinski dom

Ljubljana, 6. avgusta. Pred dnevi se je vrnila deška kolonija, ki je ves mesec julij letovala v železničarskem mladinskem domu na Martuljku. Na kolodvoru se je vsulo iz vagonov čez 150 dečkov v naročje težko čakajočih mamic in očetov. Vsi so zdravi in zagoreli, saj so se okrepili v gorskem zraku pod špihom v krasnem novem domu.

Srečno roko so imeli naši železničarji, predvsem funkcionarji žel. nabavljajne zanke, ko so si kupili na Martuljku zemljišče za svoj mladinski dom. Lega je za letovanje v vseh ožirih izredno ugodna. To je najbolj dokazuje dejstvo, da je vas Martuljek, pred petimi leti še skoraj popolnoma neznan vasica, danes takorekoč že znamenito letovišče. Velikanski »Ko-op« hotel zveze nabavljajnih združenj v bližini mladinskega doma je napolnjen do zadnjega kotička, zasedene so proste sobe po vsi in se prihajajo vedno novi gostje, željni solca in zdravja.

Toda vrnimo se k naši mladini, ki je živila mesec dni v tem gorskem rajju. Že ob pol sedmih zjutraj zazvonil zvonec budnico in kmalu postane po domu živahnost. S spalnice je krasen razgled na špih in na vso Martuljko skupino, prvi pogled velja goram in nekateri se kar ne morejo ločiti od lepe slike. Hitro si izperejo zaspane oči in se obtebejo. Jutranja telovadba na prostem pred domom in kratek tek skozi krasni naravni park zbrihta tudi največje zaspanca in zajtrk nato vsem tako sijajno tekne, da jih je kar veselje gledati.

Po zajtrku gredo vsi v spalnice in jih spravi v red, prav tako omariče v oblačilnici in umivalnice. Vsaka spalnica, kjer stoji 20 popolnoma opremljenih postelj je že sama na sebi kar cela dvorana, ima pa poleg tega še oblačilnico in moderno opremljeno umivalnico s tekočo toplo in mrzlo vodo. Mimogrede bodi povedano, da je vsa oprema in ureditev doma naravnost luksuzna in tako smotrna, da je nima nobena kolonija v vsej Jugoslaviji in tudi v inozemstvu so tako moderno za kolonijo urejene stavbe precej redko posejane.

Ko je vse v redu se zaposluje mladina pod večjim strokovnim vodstvom po skupinah na obširnem zemljišču okoli doma. Najmanjši izmed vseh, »palčki«, so večinoma okoli peska, kjer zidajo in gradijo kakor stari inženjerji. Tudi njim sodi domo plemo »škratov« se rad potika tod. Med večjimi je mnogo »indijancev«, ki si v raznih skritih kotičkih zemljišča postavijo svoje indijanske tabore s totemi in tabornim oganjem, kakor to pač mora biti. Sam Winetou bi jih pohvalil. Drugi se zbirajo na nogometnem igrišču ali pri odbojki.

Zvonec kliče k malici in za nekaj časa prekine to živahno vrvenje. Ko so otroci pojedli svoje ogromne kose kruha, namazane z marmelado ali medom, se igre nadaljujejo. Posamezne skupine odhajajo na izlete v bližnje okolice, k prvemu slapu, na Srednji vrh, v savsko »džunglo« itd. Dečki se razgledujejo v prosti naravi, nabirajo jagod, natrgajo svežega planinskega cvetja za kip viteškega kralja Aleksandra, ki sto-

5 let kranjske godbe

Kranj, 6. avgusta. Petletnica kakega društva je sicer tako neznamenit jubilej, da se ga ne gre spominjati. Petletnica godbe Kranjskega glasbenega društva pa vsebuje toliko žrtev, dela in potrpežljivosti naših vrlih godbenikov, da jim tudi ob tem skromnem jubileju moramo čestitati iz srca. Ne iz težnje po zaslužku, marveč iz gole, pristne ljubezni do glasbe so leta 1933, naši fantje ustanovili godbo, ker jim je glasba edina zabava po napornem delu. Niso naši godbeniki sinovi bogatih družin, da jim ni treba skakati za vsakdanji kruh, marveč so preprosti delavci in družinski očetje, ki pa z večjo vnemo goje smisel za napredek združen z žrtvami, kot razni dobro situirani in glasbeno izsolani sinovi meščanskih družin.

Težka so bila ta pretekla leta. Nabavljali, izmenjavali so se instrumenti, obleke, ustanovili se je orkester, zbirali so denar od dinarja do dinarja, — menjavali so se kapelniki, godbeniki po so ostali, marljivo se uče in napredujejo. Danes so instrumenti v glavnem novi ali popravljani, kapelnik in dober učitelj pa je našim godbenikom konservatorist g. Gruden. Pod njegovim vodstvom se obeta s pridnim učenjem kranjskim godbenikom velik napredek. Samo letos so že priredili več koncertov in sodelovali pri raznih prireditvah. Skozi vsa leta so bili vedno povsod dobrodošli, igrali so na nešteti prireditvah in veselicah, sprevedili in nastopili, pozimi pa je poleg godbe na pihala nastopil tudi orkester.

Idealizem, ki družni naše godbenike, je neomajen in zato se niso uresničile napovedi tistih škodoželjnih ljudi, ki so godbi želeli kratko življenje. S svojim petletnim obstankom, s svojim napredkom je godba ovrgla in zavrnila tako želje in prerokova-

nja. Mora se poudariti, da v povojnem času Kranj ni imel še toliko dobre godbe, čeravno je bilo že več poskusov in je danes mesto lahko ponosno na svojo domačo godbo, ki je pripravljena, da nastopi vsakomur, kdor naroči, s svojimi promenadeimi koncerti pa je mestu v čast. Da ji to priznanje res pripada, je pokazalo Trjasko-prometno društvo v Kranju, ki je godbi letos vnotrno večjo podporo za priranje koncertov na trgu ali v parku.

Kranjska godba ima med meščanstvom že precej podpornikov in prijateljev, kdor pa še ni, naj stori to svojo dolžnost vsaj v bodoče. V proslavo 5letnega obstoja priredi godba jutri popoldne na vrtu hotela »Kranjski dvor« (pri Peterlinu) svojo veselico. Kranjskemu meščanstvu obisk prireditve močno priporočamo, da s tem pokaže simpatije do naših pridnih in aglinih godbenikov. Drevo ob pol 9. uri zvečer bo pa na trgu zopet promenadni koncert.

Iz Radeč

Hud karambol biciklista z avtomobilom. V četrtek proti večeru je vozil koler Alojz, avto-taxi g. Kneza mimo Papirnice. Nenadoma mu je privozil naspoti po levi strani ceste na kolesu 17-letni Funda Karrel. Fant je vozil po napačni strani in na sreča je bila tu. Kar si je močno poškodoval levo roko in tudi kolo se je čisto zlomilo. Funda se zdravi v celjski bolnici.

Sokojski praznik v Radečah. Kakor smo že poročali, bo v nedeljo pri nas velik sokolski praznik. Na veselilnem prostoru v mestnem parku se že mrzlično vse pripravljajo. Na predvečer praznika bo štafeta skozi mesto na stari grad, kjer bodo prišli veliki kres. V nedeljo dopoldne bodo okrožne tekme članov in naraščajo. Popoldne ob 15. uri bo na postaji sprejem gostov, nato pa povorka skozi mesto na telovadišče v mestni park. Ob 16. uri bo na javni nastop vseh oddelkov. Po nastopu pa se bo razvila pro-

sta zabava ob svetlih izvrstno nadežni godbe »Savski valc. Prijatelji Sokola prihitite v nedeljo v naše lepo mesto!

Krojaški mojstri in stranke

Ljubljana, 6. avgusta. V »Slovenskem Narodu« dne 1. tra. je bilo rečeno pod naslovom »Izpod stila med drugimi, da so krojaški mojstri v aprilu povisane mezde prevzeli enostavno na konzumente namestu da bi to povisjanje iskali kje drugje. Ker pa je to v javnosti za krojaške mojstre napravilo zelo neugoden vtis in razburjanje (upravičeno) pri konzumentih, smo primorani zadevo pojasniti.

Po osemdeveni stavki krojaških pomočnikov za uvedbo kolektivne pogodbe je bila v smislu zakona o kolektivnih pogodbah dne 10. aprila sklenjena kolektivna pogodba in podpisana obojestransko. Naravno je s tem nastal za krojaške mojstre nov položaj in opasnost. S to kolektivno pogodbo niso bili krojaški mojstri prizadejeni s tem, da so mogli povisati mezde, ker je večina mojstrov že itak plačevala mezde, določene v kolektivni pogodbi. Prizadetih pa je veliko takih, ki niso primerno plačevali svojih pomočnikov in so z novo pogodbo zakonito primorani plačevati mezde po pogodbi. Zato smatramo, da je očitke krojaškim mojstrom, da so povisali cene, neosnovan. Kljub temu, da so v zadnjem času narasli režijski stroški, niso bile cene izdelkov zvišane, če pa je bil posameznik k temu primoran, gotovo ni prevzeli vsega, na konzumenta. Konkurenca je tako huda, da če krojaški mojster še nadalje obstojati, je primoran delati po nizki ceni. In če hoče pošteno preživljati svojo družino in samega sebe, mora garati tudi ponoči (to se pravi če ima delo).

Kar pa se tiče cene izdelkov oblek in drugega, so tako različne, da je res obupno in ima naš konzument na razpolago krojača, kakršnega hoče in ceno ravno tako kakršno hoče. Kar se pa tiče kvalitete izdelkov, pa smemo s ponosom trditi, da jih lahko postavimo na vsak svetovni trg. Imeli smo priliko v preteklem mesecu v inozemstvu videti razstave in modne revije velikoga mesta in v velikem obsegu, pa moramo ugotoviti, da ne zaostajamo kvalitativno prav nikjer. Pač pa moramo ugotoviti, da daleč zaostajamo z našimi smrotnimi cenami, ker si na žalost še veliko naših magnatov in sploh vseh, ki imajo priliko priti v inozemstvo tam nabavljajo obleke za drag denar. Če bi staval naš krojaški mojster ali mojstrica take cene, bi se ne znašla samo pod sitom, temveč bi dajala pojasnila in odgovor še drugod.

Kar se pa tiče mezd naših pomočnikov, se tudi mi zavedamo, da niso visoke in želimo, da se bodo tudi te razmere uredile tako, da bodo prišli tudi naši pomočniki na boljši položaj. Danes so mezde na uro od 3.50 do 7 din. Jasno in razumljivo, da ne dobe vsi pomočniki 3.50 na uro pa tudi ne vsi po 7 din. V trenutku, ko je stopila nova pogodba v veljavo, so mojstri postavljeni v tri razrede; ravno tako bo urejeno za pomočnike, da bodo po svoji zmožnosti kvalificirani.

Na našo javnost pa si dovolimo apelirati, naj nam bo naklonjena, kajti naš stan se trudi pred vsem v smeri strokovne izpopolnitve. In ravno sedaj se pripravljajo večja predavanja in tečaji, ki bodo pomneli za naše krojače in krojačice nov korak napredka in strokovne izpopolnitve. Vsa naša strokovna združenja s pomočjo zbornice za TOI se trudijo in streme za tem, da bomo dali priliko vsestransko strokovno izobraziti se, s tem pa tudi dati priliko našemu pomožnemu osebju, da se povzpne na višjo stopnjo strokovne znanosti.

Prizadeži krojaški mojstri.

Sitar pripominja k temu pojasnilu, da mu je neki krojaški mojster v Ljubljani zaračunal 25 din več, ko mu je naredil obleko, češ, da je prisiljen k temu, ker je moral pomočnikom zvišati plače.

Smerdu — bodoči mušketicir?

SMERDU SE JE REVANZIRAL LASLU

Ljubljana, 6. avgusta. V ponedeljek se je pričelo v Zagrebu državno prvenstvo v tenisu, na katerem igrajo najboljši igralci vse države in nastopili bodo tudi vsi štirje naši mušketicirji, Punčec, Palada, Kukuljevič in Mitič, ki pa nastopijo šele v semifinalu. Od naših sta se udeležila tega tekmovalca tudi junior Boris Smerdu in Sivje. V B-kategoriji je Smerdu po vrsti porazil svoje nasprotnike, in sicer Gorška, mlad juniorji pa Sarika, Miočko in Alstriza in se plasiral za semifinale. Igral je tudi v A-kategoriji, kjer je porazil Branoviča, izgubil pa proti Beograđancu Lastu, ki ga je odpravil s 5:7, 6:3, 6:2.

Toda za ta poraz se je včeraj Smerdu Lastu revanžiral, ko je prišel z njim v borbo v kategoriji B. Odpravil ga je z naravnost senzacionalnim rezultatom 6:1, 6:2. Današnje zagrebške »Novosti« poročajo, da se mladi slovenski igralec vzpenja na lestevici in se približava najboljšim in že danes smatrajo v Zagrebu, da je Smerdu verjetno naš bodoči »mušketicir«.

Rešite svoje zobe!

Ukrenite rajši danes kot jutri, kar je potrebno, da preprečite nevarni zobni kamen: uporabljajte Sargov Kalodont! — Dvakrat na dan zobe Sargov Kalodont! — to ohrani Vaše zobe zdrave. Pomislite: v Jugoslaviji vsebuje samo Sargov Kalodont znanstveno priznani sulforicinoleat proti zobnemu kamnu.

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Grozen samomor avtomehanika Vidmarja

Ponoči je skočil za »Mladiko« pod brzovlak, ki ga je strahovito razmesaril

Ljubljana, 6. avgusta. Ko je davi ob 6.15 odpeljal osebni vlak proti Raketu, je strojevodja opazil, da leži na progi tik za Mladiko povožen mož. To je sporočil železniški postaji na Brezovici, od koder so telefonično obvestili policijo. Na kraj nesreče sta takoj odšla zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Kette. Komisija je ugotovila, da je nesrečen, ki je bil strahovito razmesarjen, ob 1.34 zjutraj skočil pod brzovlak števil. 4, ki je vozil proti Trstu. Po ugotovitvi identitete in komisijalnem ogledu so mrtveca položili v krsto in prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Pri nesrečnem so našli knjižico in listine na imo Janez Vidmar, roj. 21. XII. 1914 v Dravtšah in pristojen v Ljubljano.

Ivan Svetina v mreži jubilejev

Ljubljana, 6. avgusta. Teško je človeku, če ga zapreduje v mrežo jubilejev. Očihoje in zamišljenost se ga lotovata, ko so zvečne vsi jubileji po navadi povezani z zavestjo starosti. Srečal sem gospoda stavničnika tam na Bregu, kako je nekam zamišljen počasi stopal proti šent-jakobskemu mostu. Na mah sem se zavedal, da ga nekaj teži in se ne more iznebiti mračnih misli, čeprav je vedno nasmejan in prav rad spoje med fanti. Pa sem vprašal prijatelja in pričelo se je uganjanje od zabavka do konca. Gospod Svetina so se pravi ta dni ujeli v mrežo jubilejev; odkod ta zamišljenost. Štirje jubileji hkrati: 60 letni rojstni dan, 35-letnica poroke z gospo Svetno roj. Vovk, 25 letnica samostojnega izučevanja obrti in 20 let zvesti naročnik »Slovenskega Naroda«. To res ni kar tako.

Pooblaščenec graditve g. Ivan Svetina se je vsoč pred 60 leti v Trstu. Po dovršenih študijih je šel za poltraj k mojstru Martelanču, pri katerem je delal do izbruha vojne. Še prvi dan 14. avgusta 1914 je bil poslan na ljubljanski Grad, kjer so takrat že loščili razni politični osumljeni, kot: pok. dr. Šerjavec, Lovstik, Cankar, dr. Červar s svojim bratom šupnikom, Jakil, Dobertel, Zekserhart in drugi. G. Svetina je bil vojak in je hvalčeval na Gradu kanalizacijo, vodo, vod in razne adaptacije. Le tako je prišel v stik s hibernanci. Kot zavečen Slovenec jim je nosil cigarete in tobak, dr. Žerjavu je hodil po kosilo in večerjo, obenem pa je drugim osumljenim tihotapil jestvine. Obišči so njegovi spomini na tiste dni in vedno bi jih bilo zapisati. No, pa g. Svetina je bil še v Trstu vedno naročnik in naprednjak. Odihojen pričaš Rybačevega mišljenja je bil več let tajnik in blagajnik pevkega društva »Sava«. Kot zastavonoša se je z deputacijo udeležil 25-letnice »Slavca« v Ljubljani, sodeloval je sploh pri vseh pevskih prireditvah v Trstu in okolici. Še l. 1913 se je v svoji obrti osamosvojil in danes uživa sloves zelo uveljavljenega gra-

ditelja. Stanovanjska hiša južne železnice na Resljevi cesti, hiša carinskega oddelka na Masarykovi cesti, obnovljena cerkev v Rimanjih, mostovi v Žužemberku, na Krki, v Rajhenburgu, Muraki Soboti, Sv. Janeza v Bohinju, pri škofcju in drugod so priče njegovega solidnega dela. Stavbo sokolskega tabora v Ljubljani je v surovem stanju dovršil on, napravil pa je tudi načrte in delo v surovem stanju za cerkev sv. Roka pri Šibeniku. Kot vedno zavečen in odihojen narodnjak je že 20 let zvest naročnik našega lista.

Danes, ko slavi g. Svetina vse te jubileje, mu i prav iz srca želimo, da bi bil še dolgo vrsto let tako čil, delaven in dobrodušen in da bi še marštalj lepega ustvaril, kar naj ostane spomenik slovenske obrtniške podjetnosti in ustvarjalje oče. Naj bo praznovanje jubilejev v družbi vrnomo vzgojenih otrok: sina ing. Benjamina, priv. uradnice Melite in Anice, soproge dr. Marijane Dularja, prav prijetno in naj ga pomladi za pozno jesen. Dragi slavljeneč, ključemo vam s prijatelji »iz kapelice«: Še mnoga leta!

ZVOČNO KINO SOKOLSKI DOM
V SISKI, TELEFON 41-79

FILM
Popolni zakon
predvajamo v soboto ob 1/2 9. uri, v nedeljo ob 5. 7. in 9. in v ponedeljek ob 1/2 9. uri.

V dopolnilo: Paramount zvočni tednik
SOKOLI! Poslušajte in podpirajte Sokolski kino!

Prihodnji spored:
SEVER KLICE

ZAKAJ HODI NA RIBOLOV
— Čaj, ališal sem, da hodiš vsak dan lovit ribe. Ali kaj ujameš?
— Beži no, še nikoli nisem nobene ujel.
— Čemu pa potem hodiš na ribolov?
— Samo zato, da sem daleč od svoje žene.

Ob 100 letnici prve železnice v Ljubljani

Prvotne težkoče, razvoj in prve ovire

Ljubljana, 6. avgusta. Nekdanja južna železnica je bila zgrajena do Ljubljane leta 1849. Kolodvor tedanjega podežanskega mesteca ljubljanskega je bil precej obsežen in tudi postajno postopje, sedanje desno krilo, je bilo za tedanje čase velika stavba v okras mesta, oziroma kapucinskega predmestja. Stavba je bila posebno veličastna, ker je stala na samoti, tam pri Sv. Kristofu. Vse kolodvorske naprave niso bile obširne radi mesta samega, marveč zato, ker je bila postaja dočlena za izmenjavo lokomotiv na progi Dunaj-Trst.

Pri gradnji železnice so se takrat malo ozirali na križanje s cestami in potmi. Meščani in kmetje so se zaman jezili, kajti občine se niso drznile prositi niti za slovenska imena postaj, toliko manj pa pri tehtavi se v korist občanov ali celo zahtevati poglavitne oziroma nadzore. Sicer pa pri gradnji prve železnice nikomur še na misel ni prišlo, da bi mogla biti proga od Most do Viča izpeljana na kak boljši način. Tega kosa proge okrog Ljubljane bi pa inženjerji ne zvišali, ne poglabili, četudi bi vedeli, kako in kam se bo v enem stoletju Ljubljana razširila. Prej bi jo bili napeljali okoli Rožnika, približno tam, kjer teče sedanja proga, ali pa skozi Golovec, kamor bo v kratkem zloženica doljenjska proga, in to kljub temu, da se je kolodvor južne železnice zdel ljubljancem takrat preveč oddaljen od mesta. Na Dunaju so zvišali progo in potniško postajo, toda imeli so za to primerneje tla. Se tako je proga skozi zajezila vse predmestje Favorit, ki ga po večnosti lahko primerjamo z Ljubljano. V Trstu so celo zasuli morje, da so napravili postajo, ampak je zato, ker niso imeli drugega prostora na razpolago in ker prvotna postaja na Belvederu ni zadostovala potrebam. Ni pa imelo smisla poglabiti v jarek ali zvišati z nasipom obširno postajo in progo na ljubljanski ravnini, tako oddaljeno od mesta, da bi se po potrebi lahko napeljala poti nad progo ali pod njo. Saj bi okoličani, posebno šiškarji, še bolj zavsovali železnico, češ, da so po ležanju na vozniških se odrezani od mesta.

Železnica je bila torej napeljana v višini cest in poti. Edina pot v Smartno je ob jezi Ljubljane ležala nižje, toda čeprav kolodvorski tiri takrat niso še segali do tja, se inženjerjem ni zdelo potrebno napraviti podvoz, marveč so pot prvotno napeljali kar čez progo in brez zapornice, kakor pri ostalih poljskih poteh. V začetku ni bilo zapornic niti čez takratne »Wienerstrasse« in »Mari-a-Teresiasstrasse«, kajti komaj osem let pozneje, ko je bila proga podaljšana do Trsta, so postavili zapornice in čuvajnice pri važnejših prehodih. Sicer je bil promet prva leta tako neznan, da železnica ni delala nobenih ovir cestnemu prometu. Dnevno je mimo prisplohlo par tovornih in mešanih vlakov in en brzovlak, toda sedanji vrhniški bi bil »ekspres« v primeri s tedanjim »šnelengom«. Vzlic temu pa je bil tako privlačen, da so ga meščani hodili gledat na postajo ali pred zapornico. Dežalani so bili pa kar srečni, če se jim je posrežilo videti ga. Posebno občudovanje pa je vzbujal sprevednik s trojnto, ki se je od zunaj vzpenjal od vagona do vagona, kakor kak žični plezalec. Vlaki so se takrat zdeli ljudstvu zanimivejši kakor zrakoplovi pol stoletja kasneje. Nič čudnega! Saj še pred par leti, ko so razkopavali progo proti Viču, je marsikomu bilo težko, da odleže le bo imel več toliko priložnosti gledati mimo vozovnih vlakov.

Pred sto leti je bil tudi cestni promet zelo majhen. Osmaljen vozniški si je kar želel srečati na poti živo bitje. Takrat ni bilo še koles, ne motorjev, ne avtov, ne tramvajev itd. Še otroških vozičkov ni poznal nihče, kar dokazuje pesem »Slovene sem«, ki se takrat še ni pela v foksovi prireditvi: »— tako mi je majka d'jala, ko me je, dete, k brivci peljala.« Tudi karakteristični vozički mlekarje so po redkoma prihajali v mesto, kajti takrat je bilo v mali Ljubljani toliko krav, da bi trava, ki se sedaj zraste v veliki Ljubljani, ne zadostovala za krmo, popilo se je pa manj škodljivega mleka, kakor je sedaj mlekmarn v mestu. Veliko več je bilo videti kmečkih vozov z lesenimi osmi, namazanimi s polži, največ pa konj brez vozov, kakor je danes največ vozov brez konj. V dokaz, da cestni vozni promet ni prišel v poštev, je tisti železni most pri ranžirnem kolodvoru v Mostah, postavljen prvotno pri križišču Dunajske ceste z namenom, da bi služil glavnemu prometu pešcev, katerih je bilo takrat na cesti več kakor danes, četudi ni bilo še prosjakov in brezposelnih in jako malo trgovskih potnikov, javnih uslužbencev in vpo-kolencev, kajti takrat ni bilo še kolezarjev.

Železnica je prva leta slabo napredovala, posebno osebni promet se ni mogel razviti. Preprosto ljudstvo se je balo te »železne kače«, kajti vse na njej jim je vzbujalo grozo, posebno glava, ki je iz velikega žrela bruhala dim in ogenj kakor peklenška zver. Sicer je to prevozno sredstvo marsikoga mikalo, toda radi njegove nenavadne hitrosti je malokdo imel toliko poguma, da bi se go poslužil in kadar se se odločil za tak junakiščin, so se nekateri prej spovedali in obhajali. Običaj je bil tudi, da so sorodniki in znanci te junake spremljali do postaje, četudi je njih nevarna vožnja trajala samo do »štajprika« ali »Franozdorfa«. Pred odhodom vlaka ni bilo konca ne kraja postavljanju in potjubovanju in ko je vstopil v vlak, se je vsak prekrižal. Pri ženskem spolu so se obenem pojavili še posebni križi in težave, namreč stopnice pri vagonih, ki so bile previsoke za takratno sramežljivost; hudega pa ni bilo, ker takrat se niso bila v modi oska krila. Na slabe žilce je tudi vplivalo takratno odpravljanje vlakov: zvonjenje vratarja, piskanje postajnega čelnika in vlakovodje, trobentanje sprevednika, življenje in sopihanje lokomotive, škrtanje koles itd. Po tolikem ropotanju se je pa čisto zgodilo, da so se kolese lokomotive vrtele v prazno in vlak ni mogel v mesto. Nič čudnega, ko se je začel vlak pomikati, da je posilil marsikoga jok, prekriž in mahanjem in da je celo pogumne obšla malodanost. Med vožnjo so bili potniki v neprestanem strahu. Nekateri se niso upali niti posteno sedeti; sedeli so, takorekoč, na rokah. Sedeži v nasprotno smer so bili običajno prazni. Balli so se predovor in prepador. Kadar se je vagon nagibal, so se balli, da se bo prekucnil. Radi neprestanega piskanja lokomotive in ropotanja zavor so se ljudje balli, da se bo v naglici vlak kam zaletel. Nekateri niso smeli gledati skozi okno, ker jim je navidezno uhajanje hiš in drevja v nasprotno smer delalo omotico. Šibkejšim je v vlaku postajalo slabo, zato so jemali seboj razna zdravila. Zgodilo se je, da se potnik ni hotel vrniti z vlakom. Nekaterim je pogum še prej zmanjkal, da so izstopili pred namembno postajo ali celo pred odhodom vlaka. Vsi ti pa so bili junakišči napram tistim, ki se vse življenje niso hoteli voziti z železnico in ki se še danes dobe, čeprav smo že tako napredovali, da se nam zdijo najhitrejši brzovlak prepričan, in imamo letalo za običajno prevozno sredstvo.

Železniški blagovni promet je prišel prej do razmaha, posebno ko je bil Trst zvezan z Dunajem. Dunaj je takrat štel nad milijon prebivalcev, Trst pa nad 100.000. Kar je manjkalo Dunaju, je imel Trst in česar ni imel Trst, je imel Dunaj. Ljubljana je s tema dvema mestoma tudi zamenjavala svoje pridelke. Imela je sicer samo 20.000 prebivalcev z Nemci vred, ampak njeno trgovsko središče je bilo že takrat pomembno. Izvažala je les, govejo živino, perutnino, mast, jaja, klobase, sadje itd. Dunaj jo je zalagal s pohištvom, umetnimi cveticami, igračami, časopisjem, igralnimi kartami in drugim; iz Trsta je pa dobivala južno sadje, sveže cvetlice, začimbe in sol.

Ko so pozneje v zvezi z južno železnico zgradili nove proge, se je železniški promet postopoma množil. Največji razmah je dosegel z dograditvijo gorenske železnice leta 1870. Doljenjska železnica, zgrajena leta 1893, je tudi nekoliko prirpogona. Obenem z železnicami je rasla tudi Ljubljana. Množil se je njen ulični in cestni promet v taki meri, da se je že pred svetovno vojno občutila ovira cestnega prometa pri križanju z železnico. Ker se je pa Ljubljana v prvih 20. letih osvobodila podvojlja, oziroma je njeno prebivalstvo za toliko naraslo kakor v 700letnem suženstvu, se je tudi njen cestni in železniški promet sorazmerno dvignil. To se je prav lahko opazilo pri železniških zapornicah na Tyrševi in Celovški cesti. Pred sto leti se je ob zaprtih zapornicah nabralo običajno par pešev in slučajno še kak voznik ali jahar, pred desetimi leti pa cela armada pešev, otroških vozičkov, psov, različnih vozov, dvo-koles, trokoles, motornih koles, osebnih in tovornih avtov, avtobusov in tramvajevskih vozov, slučajno še tudi poštni, rešilni, ognjenjalski ali policijski avti. Tujec, ki je iz vlaka videl vso to pisano množico pred zapornico, si je moral hipno misliti, da se z vlakom vozi kakšna pričakovana osebnost. Če je pa zapazil še dolgo vrsto prihajajočih, več ali manj natovornjenih kolezarjev in kolezaric s privihanimi kriji, si je lahko tudi mislil, da gre za kolezarstvo dirko svoje vrste.

Vsa ta ogromna množica, ki je dan za dnem pred vsakim vlakom nehotno in nevede demonstrirala, se je le deloma zavedala ovir, ki so jih železniške zapornice delale cestnemu prometu, kajti vmes je bilo mnogo takšnih, ki so na občinski mitnici zamudili še več časa; pa še žep je trpel zraven. Bilj so vmes tudi takšni, katerim je bila zapornica dober izgovor za opravičilo zamude. Oni pa, ki so prostovoljno čakali na prihod vlaka, so bili nevoljni samo takrat, kadar je namestu dolgega vlaka priromal vrhniški mešanec, samo lokomotiva ali celo voziček progovnega mojstra, na katerih ni bilo nič paše za oči. Nekateri kolezarji in vozniki so imeli navado zagnati se v diru čez progo, kadar je začela zapornica padati; čeprav so potem na drugi strani čakali na

vlak. V takih primerih se je čisto zgodilo, da so sedeli v zapornico in jo celo pokvarili. Tam so sedele — protestne note — oziroma godrnjanja v — be-dura —. Stihalo so se tudi pritožbe na — prvo instanco — namreč proti železničarju, ki je opravil svoje odgovorno službo. Resneje ne prišlo so se pojavljale na edinem železniškem prehodu med Šiško in Bežigradom, to je med Čemnozno in Janškovo ulico. Tam ni bil prehod le čez progo, ampak čez tovorni kolodvor in sprti ni bil samo par minut ob prehodu vlakov, marveč tudi pri odpravljanju vlakov, ki je trajalo dan in noč s tako redkimi in kratkimi presledki, da bi — zapornico — morali imenovati — odpiralnico —, ker so jo odpirali, dostavljali, je kadar so je natrlo dovolj čakalcev. Med čakalci, ki se jim je mudilo po opravkih ali na delo in med železničarji, ki so hiteli s delom, je prišlo pogostoma do presekavanja. Nestrojni čakalci so pogosto kar čez božali, skakajot čez ograje in vagono, in celo kolese so vlačili s seboj.

Združenje brivcev, frizerjev in kozmetikov brez uprave

Združenje, ki šteje 216 članov, je dobilo že 11. marca komisarja

Ljubljana, 6. avgusta. Združenje brivcev, frizerjev in kozmetikov v Ljubljani je lani 14. novembra praznovalo svoj zlati jubilej. Malo je strokovnih organizacij pri nas, ki bi se lahko ponabile s polstoletnim in tako uspešnim delovanjem kakor združenje brivcev. Niso bile le navadne, prigodne fraze besede zastopnika prve instance obrtne nadzorne oblasti, ljubljanskega župana dr. J. Adlešiča, ki je na jubilejni proslavi čestitil združenju kot najbolj vzorno urejeni obrtni strokovni organizaciji v dravski banovini. G. župan je dejal, da je treba pripisovati zasluge za tako vzorno ureditev organizacije — kakor so ga informirali uradniki obrtne odelke mestnega poglavarstva — predvsem predsedniku združenja, ki je obhajal hkrati 10-letnico svojega delovanja, in upravi, ki je delovala že 6 let nespremenjena.

Toda 11. marca je združenje prejelo odredbo banke uprave, ki je razrešila po zaslujanju in predlogu obrtne odelke Zbornice TOI dosejano upravo in predsednika »zaradi nesposobnosti« ter postavila združenju komisarja V. Pavliča, brivskega mojstra z Viča.

Akcijo proti upravi združenja so začeli voditi že ob jubileju člani Društva slovenskih obrtnikov; med njimi ni bilo niti enega brivskega mojstra. Zbrali so 28 brivskih mojstrov (združenje šteje skupno 216 članov), ki so sestavili opozicijsko skupino. Ti mojstri so tudi podpisali izjavo, da je predsednik Ivan Dorčec z upravo vred nesposoben voditi združenje. Že 23. novembra torej dober teden dni po proslavi 50-letnice združenja, je obrtni odelk Zbornice za TOI sklepal o razrešitvi uprave in celo predlagal, naj bi na pristojnem mestu prepovedali predsedniku Dorčecu kandidirati v upravo združenja tri leta.

Predsednik Dorčec je že jeseni vložil tož-

Za tujski promet v Beli Krajini

Metlika, 4. avgusta. V ponedeljek 25. julija zvečer je podal odbor Tujskega prometnega društva v Metliki obračun svojega dela za preteklo leto. Predsednik društva g. Malešič je ob otvoritvi pozdravil navzočega zastopnika Tujske zveze, g. dr. Žižka, ravnatelja TZ, ki je takoj po prevzemu tega odgovornega mesta pokazal večjo razgibanost v zvezi in posebno zanimanje za članice v podeželju. Ravnatelj g. dr. Žižek se je g. županu oziroma predsedniku zahvalil za laskave besede ter društvu izročil pozdrav Zveze za tujski promet. Poudarjal je, da je bil sedaj tako rekoč prvič v Beli Krajini, a vtisi, ki jih je dobil tako na poti kakor tudi pri ogledu naprav ob Kolpi, jamčijo, da se bo v bližnji bodočnosti razvilo živahnejše letovišarsko življenje.

Zapisnik zadnjega občnega zbora je bil brez ugovora sprejet, nakaar sta bila imenovana za overovalatelja zapisnika dr. Sirk in Drobnič Ivan. Nato je nadal svoje poročilo predsednik društva g. Malešič. Iz njegovega poročila posnemamo, da je društvo ukinulo vse, da se zboljšajo železniške in sploh prometne zveze tako z Ljubljano kakor tudi z Zagrebom, zainteresirali so se merodajni faktorji za zboljšanje ceste iz Zagreba v Belo Krajino, to je odesk Kalje-Šošice-Radotoviči. Na Kolpi se je

Pri železniški upravi so dobro vedeli, da se ne bodo mogli. Vedeli so tudi, da je tedanja železnica most pri križišču Tyršove ceste služila samo za razgled in sprehajanje in vendar se ni nihče potegnil, da bi bil most tja postavljen, da bi vsaj provizorično odpronegel dolgotrajnim neznojm neprikladni, kajti takrat je ta prehod služil skoraj izključno za počitnice in kuljave kolezarje, katerim bi tudi ta most s stopnicami omešil sa silo.

Poleg 25 prehodov z zapornicami, je bilo v Ljubljani pred 10 leti tudi okrog 10 prehodov čez železniške proge brez zapornic in na teh prehodih so se pogostoma pripetile smrtne nesreče, posebno v nočnih dneh. Železniška uprava ni imela pri tem nobene krivde, kajti bilo bi nesmiselno postavljati zapornice tam, kjer se lahko povod peškorabi prepro. Isto tako bi bilo brez pomena postavljati ograje ob prosti, kadar ni bilo še hiš v bližini. Postojanja te-ta se je sicer že začela pojavljati potreba ograj in zapornic, toda prišlo je prej do odstranitve vseh prog, ki so delale napotja. Celó »apokojena branilka tihotapevc«, to je ona mrtva proga, ki je bila nekdanj napeljana čez Vodovodno cesto, je bila odstranjena. O odstranitvi železniških napotij pa prihodnjaj.

„Kako je Vaš parfüm prijetnega vonja — Prav gotovo mi ga ne boste hoteli izdati?“

„Parfüm? Vi se motite — to je le milo, ki tako prijetno diši!“

Predsednik g. Malešič se je ob sklepu zahvalil zborovalcem, ki so se v tako častnem številu odzvali povabilu ter v živahnem poseganju v debato pokazali, da jim je mar procvit in napredek mesta. Končno se je še enkrat zahvalil navzočemu ravnatelju g. dr. Žižku za trud in zanimanje, ki ga je sedaj in ob drugih prilikah pokazal za zapuščeno Belo Krajino.

Iz Škofje Loke

— Svoj 69. god je praznoval starosta škofjelokskega Sokola in najčistejši vzor sokolskih vrlin, industrijec brat Franc Dolenc st. Da, tedni in meseci so, odkar brata starosta ne gledamo več navdušujočega in vzpodbujajočega v prostorih Sokolskega doma, ki mu je dajal toliko vedrine, bratstva toplote... Odmaknjen od nes, v gradšču Preddvoru išče leka svoje boleznj. Pa če tudi proč od nas, se škofjelokski sokol ska družina vendarle z bratsko ljubeznijo in spoštovanjem oklepa njegove svetle osebe, ter mu izreka za njegov god svoje tople čestitke z vročimi željami, da bi bil čimprej naše mihi dobri starosta zopet v naši sredi! Naj mu za zagotovilo, da ga imamo radi in da smo njegovi, najtrdnjeje jamstvo, da se oklepamo njegove osebe z vsem zaupanjem, kakor otroci okrog svojega očeta! Brat starosta: Še enkrat: iskrene sokolske čestitke z najlepšimi željami, od vseh bratov in sester! Zdravo!

— Obično razsvetljavo bomo počasi le dobili. S pripravilnimi deli so pričeli in upamo vsaj, da bo potem naše mizerije pod poglavjem »javna razsvetljava« — več ali manj konec.

— NIKOLI NE BO POZABIL

— Dragec, kaj ne, da ne boš nikoli pozabil na najino ženitovansko potovanje? — Kako bi mogel pozabiti, ko pa nisem zapravil prej toliko denarja v dveh mesecih, kakor zdaj v teh 14 dneh.

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

ROMAN

V opravičilo mu je samo primer mnogih njemu podobnih. Poroka je zdaj edina industrija, ki se z njo ukvarja plemstvo.

— Plemstvo? Naše plemstvo, no to še gre; toda tuje plemstvo? Sami izmečki!
— Panini izvirajo iz Poznanja, to je splošno znano. Listi velikega sveta so o tem dvajsetkrat pisali.
— Zakaj pa ne živi v svoji domovini?
— Izgnan je.
— Ali je kaj storil?
— Kakor ves njegov rod se je tudi on boril za neodvisnost.
— Torej revolucionar?
— Rodobljub
— Ah tako! Ti si dober, da mi to takole pripoveduješ.

— Lahko sovražim princa Panina, — je dejal Peter prostodušno, — toda to ni povod, da bi mu delal krivico.
— Naj bo. To je izreden človek, velik državljani, junak, če hočeš. Toda to še ne dokazuje, da bo osrečil mojo hčerko. In če boš poslušal nasvet, ga pošljeva gradit barikade, kamor bo hotel in sicer kmalu.

Gospa Desvarennesova se je bila razvnela: dolgih korakov je hodila po sobi. Misel, da bi zopet lahko pričela napad, ko je morala ostati ves mesec samo v obrambi, jo je navdala z radostjo. Vendar se ji je pa zdelo, da Peter preveč razmišlja in okleva. Žena dejanja ni mogla razumeti, da se Peter še na nobeno stran ni odločil. Čutila je, da je treba navdahniti ga s svojim zaupanjem.

— Lahko si prepričan, da si gospodar položaja: princ ni po mojem okusu...
— Mihelina ga ljubi, — jo je prekinil Peter.
— Ona si to domišlja, — je odgovorila gospa Desvarennesova živo. — Vtepla si je to v glavo, pa jo bo že minilo. Menda razumeš, da te nisem klicala iz Afrike samo zato, da bi prisostvoval poroki moje hčere. Če si mož, se bova smejala midva. Mihelina je tvoja nevesta. Najino besedo imaš, a beseda Desvarennesovih je enaka podpisu. Še nikoli nas niso zaradi tega preganjali. Odkloni zahtevo, da bi nama vrnil najino besedo, pridobi na času, sudi se okrog nje in odvodi mojo hčerko tej lutki izpred nosa.

Peter je nekaj časa molčal. V trenutku je premeril velikost svoje napake, ki jo je bil storil s tem, da je govoril prej z Mihelino kakor z gospo Desvarennesovo. Naslonjen na to odločno mater bi se bil lahko spustil v boj, dočim bi bil zanašajoč se samo na svoje moči poražen in že v prvem trenutku prisiljen položiti orožje. Ne samo, da se je udal sam, temveč je potegnil še svoje zaveznike v pogubo.

— Vaša vzpodbuda prihaja prepozno, — je dejal. — Mihelina me je prosila, naj ji vrnem dano besedo in jaz sem to storil.

— Tak slabici si bil? — je vzkliknila gospa Desvarennesova, — ona, to deklečete, je imela toliko poguma. Moralo se ji je zmešati. Slutila sem, da je zasnovala načrt in zato sem se ti peljala naproti, da bi te opozorila. Toda vse še ni izgubljeno. Ti si vrnil Mihelini besedo, naj bo. Jaz ti pa nisem vrnila tvoje besede. Tvoja, meni dana objuba, te še vedno veže. Nočem zakonske zveze, ki jo pripravlja moja hči proti moji volji. Pomagaj mi onemogočiti jo. Ah, ti najdeš vedno drugo ženo, ki bo enaka Mihelini. A kje naj najdem jaz zeta tvoje cene? Glej, najina obojna sreča je v nevarnosti. Reši jo!
— Čemu bi se boril, če sem pa že vnaprej poražen.

— Ti me zapuščaš? Kaj pa naj storim sama proti Mihelini?
— Storit, kar ona hoče, kakor običajno. Ali se čudite, da vam tako svetujem? Ničesar ne morem storiti. Dolej ste kljubovali prošnjam svoje hčere. Če pa pride znova objokana, se bo vaše srce omečalo in ne boste ji mogli odreči njenega princa, čeprav ste odločna in čeprav znate reči: jaz hočem. Verjemite mi, in pri volitve v njeno poroko zlepa. Kdo ve? Morda se vam bo pa pozneje vaš zet priljubil.

Gospa Desvarennesova je poslušala Petra z globokim začudenjem.

— Kar verjeti ne morem, da govoriš po vsem tem tako mirno, — je dejala... Mar tebe to ne žalosti?
— Seveda me, pa še kako, — je odgovoril Peter z globokim glasom.
— No, vidiš. Ti se samo baháš! — je vzkliknila gospa Desvarennesova naglo. — Ah, učencjak! Stevilke so mu izsušile srce.
— Ne, — je odgovoril mladenič melanholično, — pač je pa delo ubilo v meni vse mladostne čare. Napravilo je iz mene resnega, nekoliko otožnega človeka. Prestrašil sem Mihelino, namestu da bi jo bil privabil. Zlo tiči v tem, da živimo v mrzličnem stoletju, ko naše sposobnosti niso dovolj močne, da bi objeli vse, kar nam življenje nudi: radost in delo. Neobhodno je potrebno izbirati, štediti s časom in močmi ter poganjati v delo bodisi izključno samo možgane ali pa srce. Iz tega sledi, da zanemarjeni organ okrne in da so ljudje naslade zelo slabi delavci, dočim so ljudje dela klaverni ljubimci. Eni so žrtvovale dostojanstvo biti, drugi zopet to, kar tvori njegov čar. In tako se zgodi, da po uživanju hrepeneti mož, ko se v odločilni uri obrača na svojo inteligenco, mož dela pa na svoje srce, da oba osepita opežita, da je eden nezmožen dožnosti, drugi pa neoden v sreči.
— No, torej, dragi fant, tem slabše za žene, ki ne znajo dati prednosti možem dela in se dajo preslepti možem naslade. Med take nismo nikoli spadata. Čeprav si tako resen, bi mi bil všeč pred tridesetimi leti. Toda če tako dobro poznaš svoje zlo, zakaj se ga ne rešiš? Zdravilo imam pri roki.

tem tako mirno, — je dejala... Mar tebe to ne žalosti?

— Seveda me, pa še kako, — je odgovoril Peter z globokim glasom.
— No, vidiš. Ti se samo baháš! — je vzkliknila gospa Desvarennesova naglo. — Ah, učencjak! Stevilke so mu izsušile srce.
— Ne, — je odgovoril mladenič melanholično, — pač je pa delo ubilo v meni vse mladostne čare. Napravilo je iz mene resnega, nekoliko otožnega človeka. Prestrašil sem Mihelino, namestu da bi jo bil privabil. Zlo tiči v tem, da živimo v mrzličnem stoletju, ko naše sposobnosti niso dovolj močne, da bi objeli vse, kar nam življenje nudi: radost in delo. Neobhodno je potrebno izbirati, štediti s časom in močmi ter poganjati v delo bodisi izključno samo možgane ali pa srce. Iz tega sledi, da zanemarjeni organ okrne in da so ljudje naslade zelo slabi delavci, dočim so ljudje dela klaverni ljubimci. Eni so žrtvovale dostojanstvo biti, drugi zopet to, kar tvori njegov čar. In tako se zgodi, da po uživanju hrepeneti mož, ko se v odločilni uri obrača na svojo inteligenco, mož dela pa na svoje srce, da oba osepita opežita, da je eden nezmožen dožnosti, drugi pa neoden v sreči.
— No, torej, dragi fant, tem slabše za žene, ki ne znajo dati prednosti možem dela in se dajo preslepti možem naslade. Med take nismo nikoli spadata. Čeprav si tako resen, bi mi bil všeč pred tridesetimi leti. Toda če tako dobro poznaš svoje zlo, zakaj se ga ne rešiš? Zdravilo imam pri roki.

Slovak cesar na otoku Madagaskar

Pisal se je Moric Benovsky in padel je l. 1783 v bitki z guvernerjem Ile-de-France

Madagaskar, 627.325 m² obsegajoči otok, leži 400 km od vzhodne afriške obale pred portugalsko kolonijo Mozambique. Otok pa ne pripada niti k Afriki niti k Aziji, temveč tvori sosednji otoki ostank del sveta Lemuria, ki ga nazivajo zemljepisni in geološki Gondvana in ki se je razprostrl med Afriko, Indijo in Avstralijo, pa se je pred 15.000 leti pogreznil v morje. Živali in rastline Madagaskarja so drugačne, nego v Afriki, so pa močno podobne prednjeindijskim in malajskim. Tudi najvažnejša izmed obeh ras, živečih na velikem otoku, tako zvali Hovi, so močno sorodni Malajcem. Sorodnost gre tako daleč, da se prebivalci Madagaskarja sporazumevajo z Andamani in Nikobari brez tolmača.

opolnomočnega odposlanca Ludvika XIV. Kraljica mu je takoj prisegla zvestobo, ko je pa opazila na njegovih prsih enako materino znamenje, kakršno je imel njen pogrešani sin, ki ga je imela s francoskim kapitanom Le Vacherom, je postajal mulat od dne do dne bolj priznani sin kraljice Andriane Nong, kralj in poveljnik armade 12.000 mož. Umri je mogočen in bogat sredi orientalskega razkošja leta 1796 kot žrtev zastrupljenja.

Provencalec Misson

Še ko je bil živ, je prispel v Anjuan provencalski morsk ropar Misson, nečak admirala siamskega kralja Vorbina. Podpiral ga je sultan tega otoka v boju proti sosed-

cioli, bivši menih, je postal njegov ministriški predsednik, angleški morsk ropar Tew pa admiral. Vzlic vzorni organizaciji je država morskim roparjem čez nekaj mesecev klaverno razpadla. Ta čas, ko se je odpetjal Tew na morje ropat, je izbruhnil upor. Uporni domačini so napadli in izropali vse nasebine, Caracoli je v boju padel, Misson je pa pobegnil in utonil ob gvinejski obali.

Bratislavski pustolovec madagaskarski kralj

Potem so vladali 70 let na Madagaskarju domači vladarji, dokler se ni pojavil v novembru 1771 na otoku pustolovec grof Moric Benovsky, doma iz Bratislave. Moral je pobegniti zaradi udeležbe v revoluciji proti cesarici Mariji Tereziji. Leta 1767 se je boril v poljski vstaji proti Rusom in na povelje carice Katarine je bil izgnan na Kamčatko. Tam je organiziral upor kazencev, ugrabil je guvernerjevo hčerko, ušel je v Bolševsku majhno jadrnico, odplul z njo na Kurilske otoke, se združil tam z zloglasnim kraljem morskim roparjem Ohotinom. Ki se je pisal v resnici Leuchtenfels in je bil doma iz Saške, povzročil je na Formozi strahotno krvoprelitje, ker so bili domačini umorili dva njegova pajdaša, v novembru 1771 je pa prišel na Madagaskar in sklenil ustanoviti tam lastno državo.

V ta namen je odpotoval najprej v Pariz, da bi si zagotovil podporo Francije. In res mu je dal Ludvik XV. lastnorčno podpisano povelje, naj ustanovi na Madagaskarju francosko kolonijo. Moral bi pa biti podrejen guvernerju Ile-de-France, a to mu ni dišalo. Zato se je vrnil s 300 mož broječo četo na Madagaskar, ostal je na otoku dve leti, zgradil trdnjavo Louisbourg, gradil ceste in ustanavljal plantaže, naučil se je jezika domačinov, postal med njimi priljubljen in se dal slednjim po stari čarovnici preročitve za vrhovnega svetnika zadnje velike kraljice Rameni. 10. oktobra 1776 se je na zborovanju 50.000 vojščakov vseh plemen proglašil za »sampsanskabec, za cesarja Madagaskarja.

Potem je organiziral svojo državo, imenoval 18 članski senat in 32 članski parlament, dal svoji državi ustavo in zastavo — bel mesec s šestimi zlatimi zvezdami na modrem ozadju — ustanovil stalno armado ter potoval 7 let po Evropi in Ameriki, da bi pridobil za protektorat postopoma Francijo, Avstrijo, Anglijo in prav kar osamo-

Ker pa velblod ne spada med ljudi, so jeli najemniki protestirati. Hišni gospodar je zagrozil Benu, da ga bo postavil pod kap z njegovim velblodom vred. — Tega ne morete storiti — je odgovoril Ben mirno in potegnil iz žepa najemninsko pogodbo, v kateri je bilo rečeno, da je potrebno dovoljenje hišnega gospodarja, če hoče imeti najemnik v stanovanju pse, mačke ali

papige, velblod pa v pogodbi ni bil omenjen. Edini izhod je bil tožiti velbloda kot nadležnega najemnika. In to je hišni gospodar tudi storil. Toda Ben se je obrnil na slavnega francoskega advokata Theodora Valensia in predno se bo sestal sodni dvor, da bi odločil, ali sme velblod spati v stanovanju ali ne, je skoraj gotovo, da bo velblod pravdo dobil.

Šole za bodoče zakonske žene

Imajo jih v Nemčiji, Italiji, Ameriki, Angliji, skandinavskih državah in na Japonskem

V času, ko so pričevali listi vsega sveta senzacionalna poročila o potovanju Greta Garbo z dirigentom Leopoldom Stokovskim, kakor da je to že zenitovansko potovanje, je vzela newyorška »Vogue« stvar od druge strani. V Ameriki radi s pomočjo anket ugotavljajo vse mogoče in tako je vprašala »Vogue« svoje čitatelje, da-li zares vidijo v Stokovskem najsrečnejšega

rajo v prvi vrsti naučiti, kako se je treba prikupiti bodočim taščam, kajti moževa mati je v japonski rodbini še vedno najvažnejša oseba.

V Zedinjenih državah je ustanovilo 250 Šol za bodoče žene, v katerih se pripravljajo študentke na zakonski stan. Privatnih šol in tečajev je nebroj in oblasti jih podpirajo zato, ker je baš v Ameriki nivo rodbinskega življenja najbolj padel. Rektor Butlerjeve univerze v Marion County v državi Indiana, ki je na njegovo pobudo nastala prva univerzitetna šola zakonskega življenja, je prišel na svojo misel s tem, da je ugotovil, da odpadeta v državi Indiana dve ločitvi na pet zakonov. Kritiki pa očitajo vsem ameriškim šolam, da se v njih poučujejo gospodarski problemi rodbinskega življenja, psihologija zakonskega življenja, priloževanje značajev v zakonu in vse mogoče teoretične panoge, da se pa v teh šolah deklet do svoje smrti ne nauči pomivati posode ali postiljati postelje, odnosno skuhati kaj. Tako pride v praktičnem pogledu v zakon enako naivna, kakor je prišla prej, ko še ni bilo posebnih šol. In taka žena ne more navezati moža na dom, ker ga s še tako lepimi teorijami ne pridobi zase, ko mu pa more za obed samo pogreti konzervo. Samo trimesečna šola za neveste v New Yorku in redke nje sorodne šole so začele poučevati tako, kakor so se nekoč učile matere. Na te šole ni nobena navala učenk. Zato se pa lahko pohvalijo z dobrimi uspehi v zakonskem življenju svojih absolventk.

Veliko pozornost posvečajo šolam bodočih zakonskih žen v skandinavskih državah in v Angliji. V vsem temeljiti Angleži so tudi že ustanovili šole za zakonske može, ki naj se v nji fantje nauče nadomestovati v gospodinjstvu žene, ki imajo svoje poklice, če ima mož več prostega časa, nego žena. Šole v Belgiji, ustanovljene na pobudo visoke šole in financirane iz občinskih sredstev, je imela v prvem letu samo 10 slušateljev in od teh jo je dovršilo le 5. V drugem letu je bilo pa slušateljev že nad 50 tako, da ji je obstoj zagotovljen. Pri nas se nam o podobnih šolah niti ne sanja.

Radioprogram

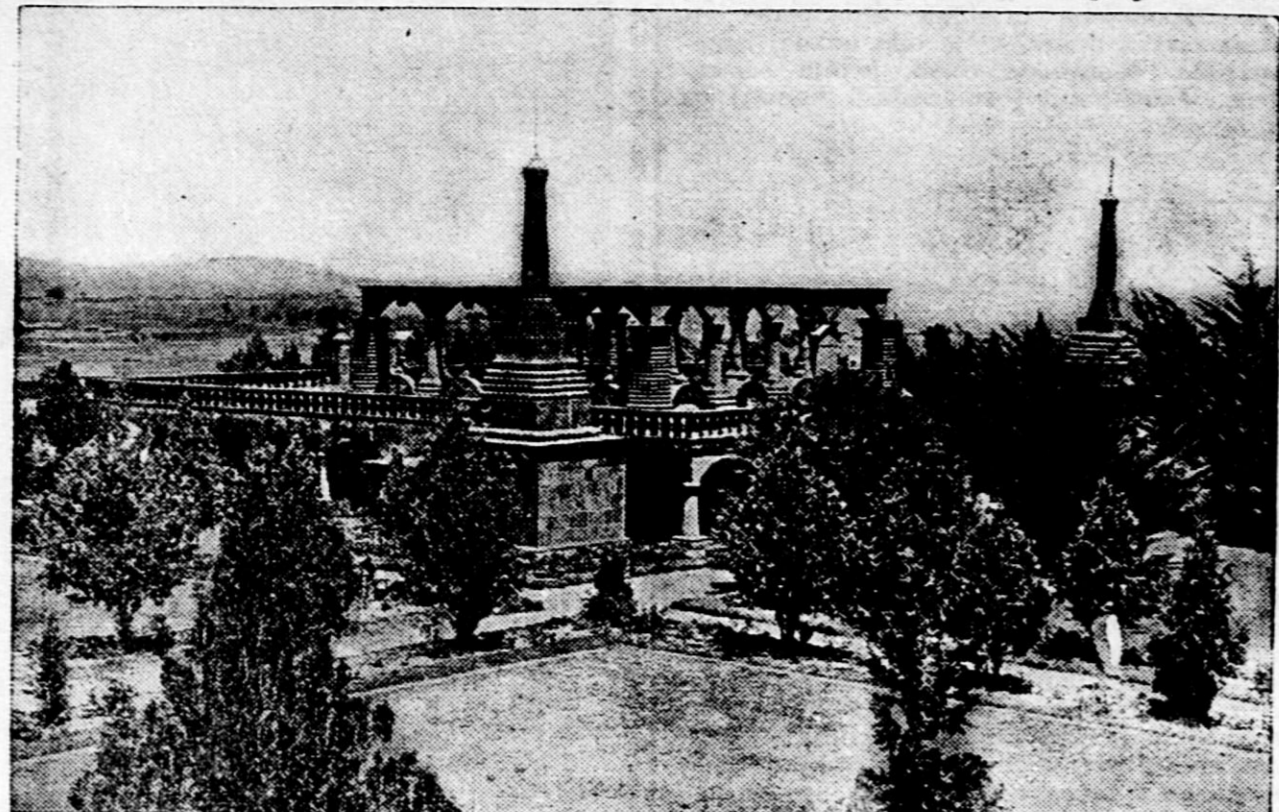
Nedelja, 7. avgusta
8: Duet klavirja in harmonike (gđ. Gnjazda Melita, g. Dimitrij Kaškarov). — 8.45: Verski govor (g. dr. Gvido Rant). — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Valčkova ura (izra. Radijski orkester). — 10: Prenočnica XX. mednar. kongresa katoliških esperantistov. — 10.30: Prenočnica Kmoč ke zvezce z Brezij (sv. maša, posvetitev in blagoslovitev prapora govori). — 12: Opol. danski koncert Radijskega orkestra. — 13: Napovedi. — 13.20: Slovenskih gledic (plošče). — 17: Kmet. ura: Zvišanje pridelka na travnikih (g. ing. Rado Lah). — 17.30: Oktet litijskih fantov. — 18.15: Nastop slovenskih otrok iz Francije. Uvodna beseda (gđ. Julka Sušteršič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Iz intimnega življenja naših izseljencev v Severni Ameriki (Leo Barič, Zeb). — 19.50: Ruski sekset. — 20.30: Koncert. Sodelujejo: ga. Pavla Lovševa, g. prof. M. Lipovšek (spremljiva) in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. 22.15: Sedaj pa na ples (plošče).

Ponedeljek, 8. avgusta
12: Skladbe slovenskih skladateljev (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Iz jugoslovanskih oper (Radijski orkester). — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Nastanek velikih mest (dr. Miloslav Stojadinović). — 19.50: Zanimivosti (g. Mirko Javornik). — 20: Plošče. — 20.10: Počitniške kolonije za vavence (g. dr. Albert Trtnik). — 20.30: Koncert. Sodelujeta: Ludvik Bajda, operni pevec iz Lipskega in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Jugoslovanski plesi in koronice (Radijski orkester). — Konec ob 23. uri.

Torek, 9. avgusta
12: Vsakemu nekaj (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Vesel opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Problem graditve naših cest (ing. Ernest Udovič, Zeb). — 19.50: 10 minut zabave. — 20: Plošče. — 20.10: Umetnostni spomeniki na Dolenjskem (g. Jože Gregorič). — 20.30: Koncert zbora konservatoristov iz Prage. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Iz dobrih starih časov (Radijski orkester). — Konec ob 23. uri.

Sreda, 10. avgusta
12: Uvertura (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Polke in valčki (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Koncert Radijskega orkestra. — 18.40: Mladinska ura: Opazuj in poskušaj (g. prof. Miroslav Adlešič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Predavanje in inspekcije drž. obrambe. — 19.50: Darski koncert. — 20: Plošče. — 20.10: Plošče. — 20: Pevski koncert g. Jožeta Gostiča, čl. zagrebške opere, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek. — 20.40: Podkonec (plošče). — 21: Koncert Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Koncert dveh kitar (g. M. Antunovič in Haršlag). — Konec ob 23. uri.

Četrtek, 11. avgusta
12: Čajkovskij op. 74: Šesta simfonija v h-molu (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Domača glasba (Radijski orkester). — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Mati Angelina in Brankoviči (dr. Dušan Popovič, prof.). — 19.50: 10 minut zabave (g. Fr. L. Pah, član Nar. gled.). — 20: Rumunska narodna pesni (plošče). — 20.10: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 20.30: Prenočnica promenade koncerta iz Rogoške Slatine. Dirigent A. Nefat. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Slovenske narodne in spremljevanju Radijskega orkestra, poje g. Drago Žagar. — Konec ob 23. uri.

Grobica ministrskega predsednika Rainilalarionya na Madagaskarju

Dežela vanilije in radija

Na Madagaskarju prebiva 2.700.000 sakalaoskih zamorcev, 1.000.000 malajskih Hov, ki so prej vladali tu, 20.000 Francozov, 15.000 Indov ter 100.000 Arabcev, Perzijcev, Afričanov, Javancev in mešanec najrazličnejših ras. Skoraj vsi so premožni, kajti otok je rodovitno in bogat. Na njem je 1.200.000 ha rodovitne zemlje, na kateri pridelujejo riž, maniok, bob, kavo, sladkor, trs, tobak, dišave in olive. Na Madagaskarju se prideluje 80% svetovnega konzuma vanilije. Na otoku je 7.500.000 glav goveje živine, 116.000 velblodov in samo 3.000 konj. Madagaskar ima 1.200 km cest in 700 km železnice. To je bogata zemlja, toda od Evrope se močno razlikuje.

Madagaskar ima tudi mineralna bogastva. V njegovi zemlji go ne samo rude vseh vrst, temveč tudi različni dragulji, poleg tega se pa pridobiva na njem letno 5.000 ton radioaktivne urane rude.

Prvi belji vladar

Vzlic temu ne hodijo ljudje iz Evrope na Madagaskar, da bi se tam trajno naselili. Napotil se tja, obogatil zelo hitro, pa se zopet vrne domov. Evropci namreč ne prenašajo vročega, vlažnega podnebja. Prej ali slej zapade vsak tropični mrzlici ali malariji. Samo gorski kraji nad 800 m so prikladni za belokožce. Toda ti večinoma še niso raziskani. Že leta 1599 je dal kralj Henrik IV. zgraditi na Madagaskarju prvo francosko trdnjavo. Ludvik XIV. je proglašil otok leta 1686 oficijelno za francosko last. Toda to je ostalo samo na papirju. Francija je imela huje skrbi v Španiji, Italiji, Nemčiji in Ameriki in se ni mogla ukvarjati z daljnim otokom v Indijskem oceanu.

V teh razmerah ni bilo angleškemu pustolovcu Johnu Averyju iz Biddiforda težko proglašiti se leta 1695 za neodvisnega kralja Madagaskarja. Poprej je bil v zapadno-indijskih vodah morsk ropar. V aprilu 1693 je pa prispel na Madagaskar, ko je bil v silnem viharju izgubil svoje ladje razen ene. Rešil je bil pa svoje topove in zaklade, tako da je mogel zgraditi v Antongilskem zalivu trdnjavo s 24 topovi. Potem je izročil svoje zaklade svojim mornarjem, da bi jih čuvali, sam je pa vzel 7 mož in se odpravil s svojo ladjo v januarju 1694 v Anglijo. Tam se je dal najeti za krmarja na fregati »The Griffen«. Neki noči je napadel s svojimi možmi posadko, izobesil črno zastavo morskim roparjem, se odpravil po Rdečem morju v ožino Bal-el-Mandeb ter zasedel otoček Perim in ga močno utrdil, da bi mogel z njega organizirati roparske pohode v Arabijo, Indijo in na Sumatro.

Imel je srečo. Prva ladja, ki jo je napadel in premagal, je bila poveljniška ladja Velikega mogula »Gunsway«, na kateri je bilo 700 vojakov in 70 topov. Z njo se je peljala vnukinja Velikega mogula k svojemu bodočemu možu kralju Pegu. On ni obdržal samo ladje in na nji zaplenjene dote cesarjeve hčerke v obliki zlata, srebra, draguljev in dragocenega blaga v vrednosti nad en milijon luisdorov, temveč tudi princeso. Le-ta se je kmalu spriznala s svojo usodo in čez nekaj časa je celo privolila v poroko s poglavarjem morskim roparjem.

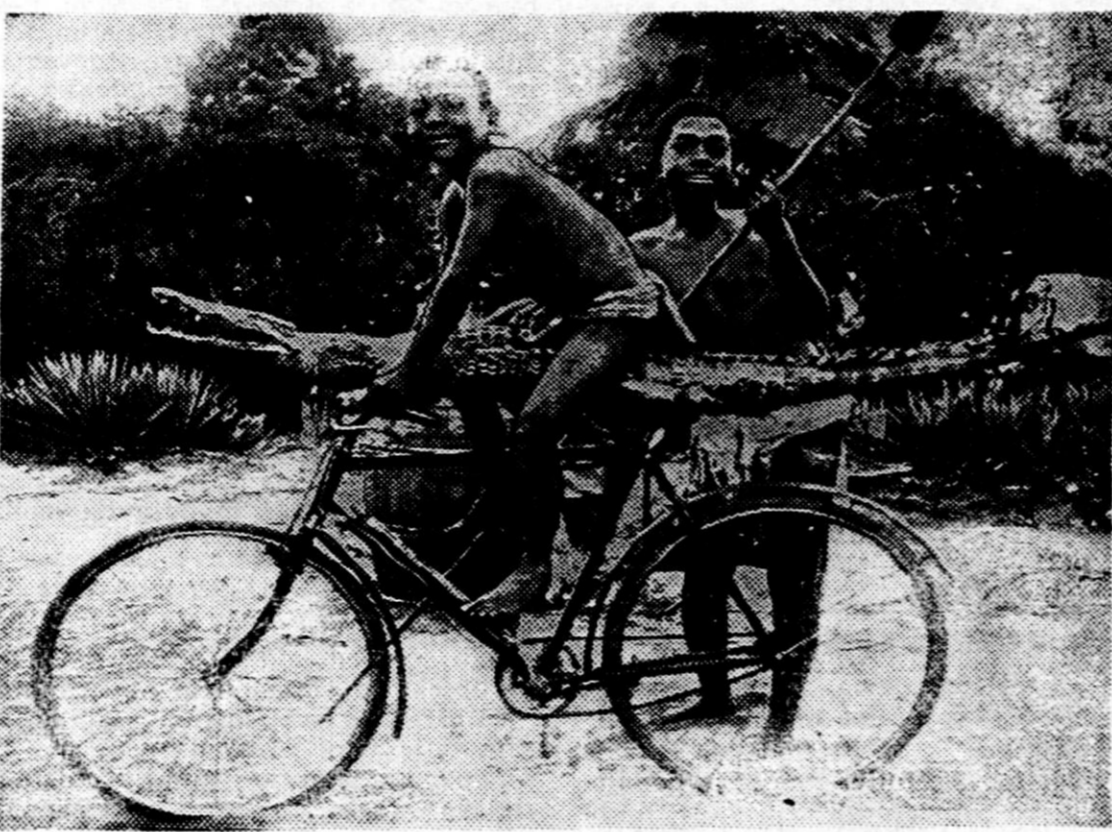
Averyjeva moč je naraščala. Njegova vojska je štela že 15.000 mož, imel je 40 vojnih ladij s svilenimi jadrni in nad 100 topov. Anglež Warren, ki je bil poslan proti njemu leta 1696 se je vrnil brez uspeha. Poglavarji na Madagaskarju so morali plačevati davke in »madagaskarski kralj« se je čutil celo tako močnega, da je po posebnih slihi ponudil zavezništvo švedskemu kralju Karlu XII. Potem je pa naenkrat zahrepenel po domovini. Vzel je del svojih zakladov in odpotoval v Anglijo. V Plymouthu so ga pa osleparili za vse bogastvo tako, da je umrl sestranih na cesti v pristanišču. Del njegovih pajdašev se je pridružil drugim roparskim tolpom, večina je pa sprejela službo kralja Samuela.

Kralj Samuel

Neki angleški morsk ropar iz New Yorka je premagal v oktobru 1695 francosko ladjo »Jacob et Rebecca« in krenil z njo na Rdeče morje, da bi tam izropal arabske ladje in pristanišča. Med potjo je pa umrl in poveljstvo je prevzel njegov krmar. Ime mu je bilo Samuel in bil je francosko govoreči mulat z otoka Martinique.

Ta Samuel se je odpravil na Madagaskar, zasidral se je v velikim pompon pred trdnjavo Dauphin, ustanovil vojno po Henriku IV., toda leta 1672 po Francozih izpraznjeno in izdal se je kraljici domačinov za

nemu otoku Moheli in po sultanovi smrti je bil izvoljen za njegovega naslednika. Potem je osvojil severozapadni del Madagaskarja, zgradil tu trdnjavo ter ustanovil s 55 angleškimi, francoskimi in portugalskimi morskimi roparji ter zamorci in Malajci v okolici sedanjega pristanišča Diego-Suarez najčudovitejšo državo vseh časov — svobodno republiko morskim roparjem Libertalijo.

Dva prebivalca Madagaskarja se vracata z ubitim aligatorjem.

V Libertaliji niso poznali suženjstva. Ljudje vseh ras, narodov in barv so uživali enake pravice. Zato ni bilo čuda, da so prihajali v množičah zamorski sužnji iz Bourbona, Ile-de-France in celo iz Zanzibara in Mozambiqua, od koder so pobegnili svojim gospodarjem, da bi postali svobodni državljani republike Libertalije.

Misson je postal pod naslovom »Njegova visokost ekscelencija konservator« diktator rove države. Italijanski pustolovec Carac-

sojovne Zedinjene države. Ko se mu pa to ni posrečilo, se je vrnil v juliju 1783 na Madagaskar, pregledal Francoze z otoka in padel v bitki z guvernerjem Ile-de-France. Njegov grob na griču pri Antongilu v senci dveh palm je še ohranjen in domačini skrivnostno pripovedujejo strmečim Evropecem, da počiva v njem veliki madagaskarski kralj, ki je imel sicer belo polt in je bil doma iz Bratislave, vendar je bil pa dober vladar Hovov.

Mesto brez žensk

V Angliji je še vedno nekaj mestec, kjer se čuti veliko pomanjkanje žensk. To velja zlasti za severno Irsko, odkoder je revščina pregnala vse mlade žene v večja mesta ne samo za delom, temveč tudi za ženimi. Mestecce Coolbloom v Donegalu je 35 let ni videlo v svoji cerkvi nobene svatbe in je zdaj brez žen, če ne računamo 20 nad 60 let starih žen, ki žive tam kot čuvajke zapuštenih domov ob svojih starih možeh.

V donegalskem okraju je tudi najmanjši prirastek populacije v zadnjih 40 letih na vsem Irskem. Ta kraj ima tudi po vsej Angliji najnižji prirastek prebivalstva. Tako vidimo, da je deloma upravičen dvotip Angležev, ki pravijo, da jih Irski tako sovraži, da bi raje izumrli, kakor pa da bi se ženili z Angležinjami.

Ameriški milijonarji

Po zadnjih statističnih podatkih ameriškega finančnega ministrstva je bilo predlanskim v Ameriki 61 bogatašev, ki so imeli letno nad en milijon letnih dohodkov, seveda ne skupno, temveč vsak zase. Sodeč po teh milijonarjih gospodarska kriza prav nič ne vpliva na njihovo razmnoževanje. Leta 1935 je bilo namreč v Ameriki samo 41 takih milijonarjev, kar pomeni, da se je povečalo njih število v enem letu za 42%. 61 ameriški milijonarjev je plačalo predlanskim nad 77 milijonov davkov, kar je neprimerno več, nego so plačali vsi ameriški državljani z letnimi dohodki izpod 5000 dolarjev. Ti so namreč plačali na davkih samo 6.682.000 dolarjev, čeprav so znašali njihovi skupni čisti letni dohodki 5.395.000 dolarjev več, nego dohodki 61 milijonarjev. Ti so namreč imeli skupaj čistih dohodkov 107.641.000 dolarjev, ameriški državljani, ki plačujejo izpod 5000 dolarjev davkov letno, so pa imeli skupnih čistih dohodkov nad 5 in pol milijarde.

Ameriška državna blagajna je imela seveda lepe dohodke od pribitka v številu milijonarjev. Leta 1935 je plačalo 41 milijonarjev samo 41.500.000 dolarjev davkov, predlanskim pa so plačali vsi milijonarji že

77 milijonov dolarjev na davkih. V Ameriki so milijonarji obdavčeni mnogo bolj kakor v Evropi.

Spomenik ribici

Eden najčudovitejših spomenikov na svetu stoji v italijanskem mestu Littoria, ustanovljenem na Mussolinijevem povelje. Krajina, kjer so to mesto gradili, je polna naravno prenašajočih komarjev. Komarji se počutijo zelo dobro v bližnjih močvirjih in stojiščih vodah, kjer se nevarno razmnožujejo. Italijanske oblasti so napele vse sile, da izsuše to krajino, kar se jim je deloma že posrečilo. Tako upajo, da bodo legla malarije tudi tu kmalu zatrla, kakor so jih že v mnogih drugih krajih.

Podoben je bil položaj v Južni Ameriki, kjer je pomagala človeku ribica gambusia. To je majhna, toda izredno požrešna ribica, ki požre mnogo ličink, malaričnega komarja in pomaga tako odstraniti pretečo katastrofo. In to ribico so pripeljali Italijani iz Južne Amerike. Ker se je dobro obnesla tudi v močvirjih pri Littoriji, so sklenili postaviti ji spomenik. Ker je pa ta koristna ribica dolga komaj 2 cm, so ji postavili spomenik v stokratni povečavi.

Advokat zagovarja velbloda

Ben Motkar iz Tunisa je imel lani na svetovni razstavi v Parizu kaj ugodno sezono. S seboj je pripeljal velbloda in obiskovalci svetovne razstave so se lahko izprehajali na velblodu po razstavišču. Nekateri niso hoteli zajahati velbloda tudi če bi mož plačal vsakemu po pet frankov, mnogi Parizani in tujci so ga pa navdušeno jahali in Ben je delal dobre kupčije. Ker je bilo rečeno, da bo razstava letos zopet odprta, je Ben sklenil ostati čez zim v Parizu in začeti spomlad s svojim velblodom novo sezono. Najel je torej stanovanje in se pripravil na zimo. Dokler je bilo toplo, je počival velblod pod šotorom na vrtu, ko je pa pritisnil mraz, ga je vzel Ben k sobi in stanovanje.

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Mariboru

Točen spored veličastne baklade in povorke v okviru velikih jubilejnih svečanosti, ki jih pripravljajo Maribor

Maribor, 6. avgusta.

Se en teden nas loči od začetka velikih jubilejnih svečanosti, ki naj pokažejo domačemu in tujemu svetu, s koliko ljubeznijo smo se oklenili svoje narodne države in kako iskreno se veselimo njene 20 letnice. Mnogo bistrh glav in pridnih rok je v Mariboru neumorno na delu, da bo vse dobro pripravljeno, da bo velika proslava dostojna veličine in pomena zgodovinskega dne, ki smo pred 20 leti stopili iz suženjstva v zlato svobodo. Odbor za proslavo 20 letnice Jugoslavije v Mariboru je že sestavil točen spored sobotne baklade in nedeljske slavnostne povorke, ki ga v naslednjem objavljamo:

Zbirališča za baklado

Na zbirališča pridejo v soboto 13. t. m. in se uvrste v povorko po naslednjem vrstnem redu: vojaška godba, mestni svetniki mariborski, dobrovoljci, Maistrovi borci, legija koroskih borcev in drugi borci, javni nameščenci, godba Drava, Sokoli, gasilska godba, gasilci, poštarstva godba, slovenski fantje, železničarska godba, železničarji, delavska godba ter strokovne organizacije in drugi.

Vojaška godba se postavi v Korosčevi ulici vstric gimnazijske telovadnice, takoj za vojaško godbo stoji častna četa vajakov. Mestni svet mariborski se postavi na cesti pred vhodom na učiteljske. Dobrovoljci stojijo v Korosčevi ulici od vhoda na učiteljske do Trubarjeve ulice. Maistrovi borci, Legija prekmurskih borcev in Legija koroskih borcev se postavijo v Korosčevi ulici med Trubarjevo ulico in Strossmajerjevo ulico (gornji del) po potrebi v dveh kolonah. Javni nameščenci se zberejo v ulici Na livadi. Godba »Drava« stoji v Trubarjevi ulici na oglu Korosčeve in Mariničevi hiši. Sokoli se zvrste v Trubarjevi ulici zadaj za godbo Dravo do Koroške ulice, po potrebi pa še ob parku in prepri. Gasilska godba se postavi v Korosčevi ulici pri izhodu iz ulice na Livadi. Poštarstvo stoji v Korosčevi ulici pred Ljudskemu vrtu. Poštarstva godba se postavi v Strossmajerjevi ulici (gornji del) na oglu Korosčeve ulice. Fantovski odseki se zvrstijo v Strossmajerjevi ulici, (gornji del), če je potrebno, v dveh kolonah. Železničarska godba se postavi v Trubarjevi ulici pri učiteljski. Železničarji ter uslužbenci in delavci državnih železnic stojijo v Trubarjevi in Gledališki ulici. Delavska godba stoji v Gosposki ulici na oglu Korosčeve ulice. Strojne organizacije in drugi se zberejo in uredijo v Gosposki ulici od Slovenske do Korosčeve.

Vrstni red pri povorki je isti, kakor je naveden gori. Uvrstitev v povorko bodo opravili reditelji. Organizacije same preskrbijo bakle za svoje člane, posamezniki pa bodo mogli dobiti bakle tudi še na zbirališčih. Baklada bo po sledečih ulicah: Korosčeva, Maistrova, Zrinjskega trg, Kolodvorska, Aleksandrova, Trg Svobode, Grajski trg, Slovenska ulica, Gosposka ulica na Glavni trg. Na Glavnem trgu bodo reditelji uredili skupine iz povorke, nakaar bo kratek nagovor mestnega župana in bo godba zaigrala državno himno, potem pa razhoda.

Zbirališča za slavnostno povorko

Na zbirališča pridejo v nedeljo 14. t. m. in se uvrste v povorko sledeče skupine in organizacije po sledečem vrstnem redu: Jezdec v narodni noši z jelcevo drž. zastavo v spremstvu dveh jezdecov v narodnih nošah, fanfara narodnih noš na konjih, dobrovoljci, Maistrovi borci, Legija koroskih borcev, Legija prekmurskih borcev, pevci z zastavami pevskih društev, vojska, sokolska fanfara, sokolska konjenica, sokolski prapori, sokolske čete, gasilci po župah z zastavami, župani in občinski odborniki, javni nameščenci, fantovski odseki in dekliški krožki z zastavami, društvene zastave, ki niso drugače razporejene, narodne noše, splošne alegorične skupine, obrtniške - trgovsko - industrijska skupina z alegoričnimi slikami, delavska skupina z alegoričnimi slikami, kmečke alegorične skupine, člani kmečkih društev in organizacij, Kmečka zveza, Zveza kmečkih fantov in deklet in drugi ter kmečki konjeniki.

Naročene godbe bodo razporejene po navodilih glavnega reditelja, ostale godbe bodo mogle iti s svojimi skupinami le, če bodo prilike dopuščale, sicer se pa morajo podvreči navodilom glavnega reditelja. Taborjani in vsi oni, ki nameravajo priti v povorko, se morejo udeležiti povorke le v navedenih skupinah, posamezna društva ali organizacije kakor tudi skupine iz posameznih krajev, občin ali župnij ne bodo mogle biti uvrščene v celoti v povorko, razen če bodo njihovi člani prišli iz gori navedene skupine. V povorki se ne smejo nositi nikaki napisi, ki jih ni odobril mariborski pripravljalni odbor, tudi ne napisi raznih društev

ali krajev. V povorki se dalje razen oblastveno dovoljenih društvenih in državnih zastav ne smejo nositi nikake zastave ali trakovi. Ako bi alegorične skupine kakor druge zastave potrebovale, jih mora odobriti mariborski pripravljalni odbor. **Zbirališča so:** Celo povorko, to je jezdec v narodni noši in fanfara v narodni noši na konjih se postavi v Tomšičevi ulici pri izlazu te v Aleksandrovo cesto. Dobrovoljci, Maistrovi borci, Legija koroskih borcev in Legija prekmurskih borcev se zberejo v Tomšičevi ulici (južna stran ulice ob hišah) do Kersnikove ulice s čelom proti Aleksandrovi cesti. Pevci z zastavami pevskih društev se zberejo v Tomšičevi ulici na južni strani ob hišah od Kersnikove ulice proti Cankarjevi ulici s čelom proti Kersnikovi ulici. Vojska se postavi v Tomšičevi ulici med Prešernovo in Cankarjevo ulico s čelom pri Cankarjevi ulici. Sokolska fanfara, konjenica, prapori in sokolske čete se po navodilih funkcionarjev Sokolske župe Maribor zberejo in zvrstijo okoli Narodnega doma v Kopališki in Tattenbachovi ulici ter odidejo že urejeni preko Trga Svobode, po desni strani Jugoslovanskega trga skozi Ciril-Metodovo ulico v Tomšičev drevored in se zvrstijo v Tomšičevem drevoredu s čelom pri Praprotnikovi ulici v Krčevini. Gasilci se zbirajo in uvrstijo v ulicah ob vzhodnem delu mestnega parka to je v Ciril-Metodovi ulici (ob parku), v Maistrovi ulici (ob parku) ter v Vrazovi ulici (ob parku) in v Drevoredu (v parku), s čelom proti Tomšičevi ulici oziroma Ciril-Metodovi ulici oziroma Korosčevi ulici. Župani in občinski odborniki se zberejo v Ciril-Metodovi ulici pred okrajnim glavarstvom na pločniku s čelom pri Maistrovi ulici. Javni nameščenci (državni, banovinski, občinski) se zberejo v Tomšičevi ulici (južna stran ob hišah) med Ciril-Metodovo in Prešernovo ulico in se uvrstijo v povorko za župani pa pred društvenimi zastavami. Člani fantovskih odsekov in članice dekliških krožkov se zberejo in uvrstijo v 2. kolonah v Askerčevi ulici s čelom pri Ciril-Metodovi ulici. Društvene zastave, ki niso razporejene pri drugih organizacijah (Sokoli, gasilci, Slovenskih fantih) se zberejo in postavijo po 2 in 2 v Prešernovi ulici s čelom pri Askerčevi ulici. Narodne noše se zberejo in uredijo v Prešernovi ulici, po potrebi še v Maistrovi ulici med Ciril-Metodovo in Prešernovo ulico s čelom proti Askerčevi ulici. Splošne alegorične skupine počkajo v Maistrovi ulici med Prešernovo in Cankarjevo ulico s čelom pri Prešernovi ulici. Obrtniške skupine (trgovske - industrijske) in njihove alegorične slike se zberejo v Maistrovi ulici med Prešernovo in Cankarjevo ulico na severni strani, po potrebi pa še v Maistrovi ulici med Cankarjevo in Zrinjskega trgom. Delavske skupine s svojimi alegoričnimi slikami se zbirajo po navodilih strokovnih organizacij v Cvetični ulici, Sodni ulici, Franciškanski ulici, Marijini ulici, Vošnjakovi ulici in Wildenrajnerjevi ulici. Te skupine se tam uredijo in odidejo že urejene preko Trga Svobode po Gregoričevi ulici skozi Strossmajerjevo in se ustavijo na Jugoslovanskem trgu in v Kerkovi ulici s čelom pri okrajnem glavarstvu. Kmečke skupine se zbirajo v Korosčevi ulici s čelom pri Vrazovi ulici. Opozarjamo voznike, ki bodo vozili alegorične skupine, da na vsak način pri dovozu na zbirališče in tudi v povorki vodijo konje za uzde. Kmečka konjenica se bo postavila v Korosčevi ulici približno pri Ljudskem vrtu. Ponovno opozarjamo, da bo mogoče priti na taborni prostor le onim, ki bodo uvrščeni v gori navedene skupine. Taborjani in udeleženci, ki se ne bodo udeležili povorke in navedenih skupinah, se bodo razdelili po mestu, po ulicah takole: Taborjani iz Slovenskih gor in Prekmurja odidejo takoj s koroskega kolodvora v Frankopanovo ulico in se postavijo na obeh straneh Frankopaneve ulice v drevoredu med Radvanjsko cesto in Jezdarsko ulico. Udeleženci iz Dravske doline, Mislinjske doline in Koroskega se postavijo in zvrstijo v Frankopanovi ulici med Jezdarsko ulico in Kralja Petra trgom. Taborjani iz bivše Stajerske, ki bodo prišli z vlaki od Brežic, Zidanega mosta, Celja, Savinjske doline, Rogatca in Smarja, Konjic in Slov. Bistrice se postavijo na Kralja Petra trgu, na Glavnem trgu in morebiti še v Slovenski ulici. Taborjani iz bivše Kranjske se postavijo v Aleksandrovi cesti na obeh straneh od Meljske ceste do Trga Svobode. Gostje in udeleženci iz ostalih krajev

ARKADIJ AVERČENKO:

Čuden bolnik

Zdravnik je dprl vrata svoje ordinacije in povabil v njo novega bolnika. Le-ta se je priklonil in začel jecljati: — Oprostite, gospod doktor, v hudi stiski sem... — Zakaj pa, gospod? se je začudil zdravnik. — Zato, ker se bo vaša diagnoza glasila, da se mi nekoliko meša... To me spravlja v zelo nevarno položaj. — Zavoljo tega si nikar ne belite glave. Videti ste čisto pameten mož. — Da, že res, toda to je samo navidez. — Kaj pa vam je torej, prijatelj? — Saj sem vam povedal, da se mi nekoliko meša. — Bežite no, prosim vas!, — je zamahnil zdravnik z roko. — Čemu bi to prikrival. Sami se boste prepričali. — Vi torej mislite, da niste pri zdravniški pameti? Na kaj pa opirate svojo trditve? — Da se mi meša? — Da. — Nase. Onozorili so me na to. — Kdaj?

— Predno sem se oženil, gospod doktor. — A potem? — Potem sem prišel do zaključka, da je to res. — In kako ste prišli do tega zaključka? — Bolnik je jel hoditi po sobi, potem je pa odgovoril mirno: — Nekega dne sem polil svojo ženo s petrolejem in jo zažgal. Tako za šalo... Jel se je smehljati. — Počakajte, gospod, — ga je rekel zdravnik, — ali se večkrat tako šalite? — Samo če sem izredno dobre volje. — Kdaj ste pa bili zadnjič dobre volje? — Davi, ko so mi prišli zarubit vse, kar imam. Zdravnik je postal previden. — Kaj pa ste po poklicu? — ga je vprašal. — Tega ne vem, gospod doktor. — Kaj? Od česa pa živite? — Saj v tem baš tiči tajna... Jaz sploh ne vem, da živim. — Ali ste bili v mladih letih kdaj bolni? — Da. Nekoč sem si strašno pokvaril želodec.

— Ali ste storili v mladih letih kak greh? — Seveda. Čujte! Imeli smo služkinjo, ki ji je bilo ime Mica. — No in? — Nekega dne sta odšla oče in mati v gledališče, Mica je pa ostala z menoj... — In kaj se je zgodilo potem? — Nič... Ukraдел sem ji iz ročne torbice bankovec. — To je vse? — Ne. — Temveč? — Drugi dan sem ji bankovec vrnil. Takrat sem spoznal, da z menoj ni vse v redu. — Čujte, dragi moj, — je dejal zdravnik, — ali čutite kdaj bolečine v glavi? — Da. Večinoma me boli, če me kdo udari po nji. — Ali se jasno zavedate, kdo ste? — Seveda. Vidim, da se mi malo meša. — A kaj mislite, kdo sem jaz? — Je vprašal zdravnik. — Kdo ve... — Pa vendar ne mislite, da sem tudi jaz...

— Mislim si lahko, kar hočem. — Ali pa veste, kaj je fikсна ideja? — No, fikсна ideja je, če si kdo misli, da ste dober zdravnik. Zdravnik je nervozno vstal. — Ali imate pogosto napade? — Da, gospod doktor, vsak dan med obedom. — Kako dolgo traja to? — Dokler sedi moja tačca za mizo. — Hm... Ali se vam v spanju kaj sanja? — Da, strašne sanje imam. Zdravnik je priklimal z glavo: — To so jasni simptomi. Kakšne pa so te vaše strašne sanje? — Včeraj se mi je postavim sanjalo, da je postal iz Ušiča pesnik, iz Nikolaja Misina pa pisatelj. Zdravnik je vstal in zašepetal: Paraliza! — Potem je pa dejal glasno: Veste kaj, najbolje bo, če se boste zdravili tri tedne v mojem sanatoriju. Plačali boste stotak vsak dan. — Imenitno, gospod doktor. Kdaj bi pa mogel dobiti ta denar? — Kaj dobiti? Kako mislite dobiti? Sami boste morali to plačati. — Jaz? Vi najbrž mislite, da se mi preveč meša.

Iz Kranja

Metar Vaga. Nedavno smo čitalec našega lista opozorili na zanimivo tekmo med metarom in vago, katero privede kranjski trgovski pomočnik. Tekma se vsi jutri popoldne ob 6. uri na igrišču SK »Kranja« tekmovalo se bo s prehodni poizku, katerega je poklonilo »Zdravniško trgovce« v Kranju. Ker posamezni udeleženci obeh na spornih, se obeta prav razložitve in straha ljudi.

rezervnih prenočišč. Nakazila za naročena prenočišča dobijo krajevni odbori, nakazila za nenaročena rezervirana prenočišča se bodo dobile v centralnih pisarnah Slomakov trg 6.

Potrčila o udeležbi

Potrčila o udeležbi potrebujejo vsi, ki se poslužujejo četrtinske vožnje. Ti morajo dobiti v Mariboru najprej knjižico in na legitimaciji K-14 potrdilo o udeležbi na taboru, nato pa še na postaji žig mariborske postaje. Ta potrdila si oskrbite najprej. Žigosali bomo na sledečih krajih: na obeh postajah, na Glavnem trgu, na Trgu svobode pri Putniku, na taborišču na več krajih, kjer bodo napisani na Mariborskem tednu. Od dne 15. do 23. avgusta žigosanje v pisarni Putnik.

Reševalna služba

Za vsak slučaj kakšne slabosti ali nezgode je organizirana sanitarna služba, ki ima sledeče ambulance. Na obeh dveh postajah na Mariborskem tednu, na Glavnem trgu in na taborišču. Ambulance so označene s rdečim križem. V nujnem slučaju je telefonirati na št. 22-24 ali 23-36.

Informacijska pisarna

Posredna informacijska pisarna glavnega odbora je na Slomskovem trgu št. 6. v I. nadstropju pri stolni cerkvi, kjer bo dne 13. in 14. avgusta služba tudi ponoči. Telefonska št. 25-87. Informacijska služba bo tudi čez dan na Mariborskem tednu, na taborišču in po mestu zvečer od 6. tudi na obeh postajah. Glejte napise, ki bodo povsod izobešeni.

Vedenje

Vse udeležence prosimo, da naj ne pozabijo na veličastnost narodnega tabora. Vsi naj gledajo na to, da ne bo prišlo do nikakih neprilic. Pojdimo drug drugemu na roko, bodimo obzirni na starejše, spoštujemo mišljenje in prepričanje vsakogar. Pokažimo tudi, da smo trezen narod in da nas tudi veselje ne omami. Bodimo disciplinirani, sledimo natančno navodilom rediteljev, ker bo samo tako mogoče vzdrževati red. V gnečah se ne preračujemo in pazimo tudi na svoje stvari, denar in dokumente.

Organizacija prometa

Vsi, kateri se pripeljete s kolesi v Maribor, ohranite kolesa na za to določenih prostorih ali pri svojih znanjih, ker v mestu dopoldne ni mogoče kolesariti. Vsi, ki se pripeljete na vozovih, avtobusih in tovornih avtomobilih, morate priti pred pol 8. v mesto, ker je nato promet zaprt in se bodo vozovi in avtobusi ustavili na meji mesta.

Preprečujmo prometne nesreče!

Vzgoja k prometni disciplini je pri nas še neznan pojem

Ljubljana, 6. avgusta. Naše časopisje poroča dan za dnem o prometnih nesrečah in prav zaradi tega bi moralo vsaj vsak teden enkrat posvetiti primerno pozornost propagandi za prometni red in disciplino na naših cestah. Tako si je propagando proti naglemu naraščanju prometnih nesreč tudi zamislil Avtomobilski klub. Propaganda za uvajanje prometne discipline je pri nas še posebno potrebna, čeprav imamo še malo motornih vozil. V drugih državah se dobro zavedajo, da je treba prometne nesreče preprečevati z vsemi silami in da jih je lahko preprečevati s strogo prometno disciplino. Prometna varnost, ki je pogoj pri živahnem prometu, ni potrebna zgolj zaradi domačih uporabnikov cest, temveč tudi zaradi turizma, ki je postal tudi pri nas pomembna gospodarska panoga. Na naših cestah je potrebna še večja pazljivost vseh uporabnikov cest, ker ne ustrezajo sodobnemu prometu. Vse te razloge bi bilo treba upoštevati pri stalni, smotni propagandi za prometni disciplino ter preprečevanju prometnih nesreč pri nas. Posebno zdaj, v letovisti sezoni, ko se vozijo po naših cestah številni inozemci z osebnimi avtomobili in avtobusi, bi nas moral cestni promet mnogo bolj skrbeti in nikakor bi ne smeli biti brezbrižni za mnoge prometne pomanjkljivosti. Če že nimamo primernih cest, bi morali tujcem pokazati, da poznamo cestno disciplino. Če ne moderniziramo cest, bi lahko vsaj vzdrževali red na cestah, kar pa ne zahteva nobenih posebnih stroškov. (Pri nas se namreč vselej ter pri vsaki priliki sklicujemo na prevelike stroške.) Tudi v tem primeru moramo opozarjati na razmere v drugih državah. N. pr. v

— c Velik letalski miting bo priredil v nedeljo 4. septembra v Celju mestni odbor kr. jugoslovanskega Aerokluba »Naša krilca« ob svoji desetletnici. Pokroviteljstvo nad prireditelji je prevzel Nj. Vis. knez namestnik Pavle.

— c Bogat sportni spored za nedeljo. Klub slovenskih kolesarjev v Celju po prireditvi nedelje 7. t. m. zjutraj ob svoji 40-letnici 16. zvezdno kolesarsko dirko v Celje na progh Zagreb - Celje, Ljubljana - Celje, Maribor - Celje, Slovenj Gradec - Celje, Konjice - Celje, Celje - Konjice - Celje. Ob 11. bo v Narodnem domu slavnostna seja in razglasitev rezultatov. Na tešeni SK Celja v mestnem parku se bo pričel ob 8. zjutraj zanimiv teniški turnir med SK Železničarjem iz Maribora in SK Celjem. Popoldne bo na Glaziji nogometni turnir v korist krajevne protitoberkulozne lige v Celju. Sodelovali bodo vsi celjski sportni klubi. Nastopili bodo naslednji pari ob 16.30 Celje : Atletik, ob 17. Olimp : Jugoslavija, ob 17.30 premaganca, ob 18. zmagovalca. Nogometni turnir bo gotovo privabil zelo mnogo občinstva.

— c Godbeno društvo železničarjev v Celju bo proslavilo danes in jutri 30-letnico obstoja. Drevo ob omih se bo pričel koncert pred kolodvorom. Jutri ob 5.30 bo budnica po mestu, ob 8. spominjska maša za umrlo članstvo v optikiški cerkvi, ob 9. slavnostno zborovanje v Godbenem domu v Gaberju, ob 10.30 koncert v mestnem parku ob sodelovanju godbe iz Domžal.

— c Ob 30-letnici Frischaufovega doma na Okrešlju bo priredila Savinjska podružnica SPD v Celju v nedeljo 4. septembra na Okrešlju veliko planinsko slavo. Ob 10. bo na Okrešlju maša, sledil bo uradni del proslave, nato pa planinska zabava.

— c Dve nesreči. Na Jelovem pri Radečah je padel 14-letni posestnik sin Alojz Starina v sredo pri obriranju hrusk z drevesa in si zlomil levo roko. Ko se je peljal 17-letni sin kočarice Karel Fonda iz Železnika pri Radečah v sredo zvečer s kolesom v Radeče, ga je prehitel neki radeški avtomobil in ga odbil v jarek. Fonda se je pri padcu poškodoval po vsem telesu. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

— c Nesreča na železniškem prelazu. V torkel okrog 15.20 se je vračal hlapec posestnika Mihaela Zagarja iz Drešnje vase s praznim dvopreznim vozom s postajnega skladišča v Petrovčah proti domu. Ko je vozil proti železniškemu prelazu pri postaji, je zaradi ropota voza preslišal zvijg lokomotive potniškega vlaka, ki se je bližal od žalca. Ko je privozil na progo, je bilo že prepozno, da bi se bil umaknil, pa tudi strojevovoja ni mogel na kratko razdaljo ustaviti vlaka. Stroj je zgrabil enega konja in ga na mestu usmrtil, drugega konja pa je močno poškodoval. Hlapec je ostal nepoškodovan. Posestnik Zagar trpi zelo občutno škodo.

Iz Šoštanja

Mladina v planine. Tukajšnja Protituberkulozna liga je poslala 12 šolarjev na večtedensko taborenje na Smrekovec. Mladim letovščarji so se počutili na Smrekovcu odlično. Ko so se vrnili, se je izkazalo, da so vsi pridobili na teži. Akcija PTL zasluži vsi pohvalo.

Posar. V četrtek popoldne se je stemnilo in kmalu se je vtila ploha, vmes pa je parkrat močno zagnemelo. Med kratko nevihto je tudi strela zahtevala svojo žrtev. Udarnila je v kozolec posestnika Kešpana v Ravnah. Plameni so v hipu zajeli kozolec. Poslopje stoji na klancu, vode ni bilo blizu, zato je bilo gašenje zelo otežkočeno. Zgorelo je tudi mnogo poljskega orodja. Najbolj žalostno pa je bilo gledati, kako so ognjeni zublji lizali v kozolecu spravljeno žito — kmetov kruh. Velika množina žita, približno za 80 škafov, je zgorela pred očmi družine, ki se je vse leto trudila in znojila, ko je orala in sejala. Zdej je ozejen v nekaj minutah opravljen mlačov. Škoda je velika, zavarovalnica pa je ne bo krila.

Zalosten dogodek. Pred dnevi sta dve tukajšnji dijakinji, sokolski naraščajnici šli na oprave v Grad. Tam pa sta bili prav »ljudno« sprejeti po skupini mladih fantičev, ki so prav blizu katoliških organizacij.

Obe dijakinji, znani kot navdušeni Sokolici, sta bili dejansko napadeni. Kak v ik in krak bi gospodje zagnali, če bi se to zgodilo njihovim negovancem! — Vesaj to preprečite, da se taki primeri ne bodo ponavljali že kar pri belem dnevu in da ne bodo žrtve mirni ljudje.

Z Ježice

V Maribor k proslavi 20-letnice Jugoslavije pripravljajo tudi Ježice močan obisk. Sokol je prijavil 35 udeležencev, delavstvo nad 40, druga društva pa tudi po toliko. Nadaljnje prijave sprejema občinski urad samo še danes. Sodeč po tej veliki in idejno zelo pestri udeležbi narod že komaj čaka, da izpove v Mariboru resnično razpoloženje ljudstva za edinstveno in svobodno Jugoslavijo.

Beneško noč pripravljajo na štiripovnem kopalšču. Med brodomjem čolnov in jadrnic že pričena tekma za najlepšo okrasitev. Podrobnosti beneške noči so še tajne, vendar se prireditelji te zabave trudijo, da napravijo iz Save pravo morje, iz obalne Ježice pa prave Benetke. Kaj, ko bi v to svrhu prestavili z državne ceste na zabavišče tudi znameniti ježenski »most smrti«, oziroma »most zdihljajev«, kakor mu radi jamaste ceste pravijo kolezarji. Ta most

na državno cesto že zdavnaj več ne spada, po svoji benečanski obliki in židovski ožini pa bi že kot prirodna kulisa prav zelo pristojal na teren »beneške noči«.

Davek za organista je nedavno na veliko nevoljo prav vseh občanov pobirala naša občina, ki jo vodi večina iz JRZ. Davek je znašal 4% pribitka na glavne davke, da so nekateri odteži skoraj stotak za te izvanredne cerkvene potrebe. Davek pa so naložili tudi posestnikom davka prostih hiš. Na mnogostevine pritožbe pa se je zdaj le doseglo, da se od teh posestnikov ta davek ne terjaja več in da jim bodo najbrže

Plakat za Maribor, nabit na novem Občinskem domu, so znani tihi seveda raztrgali. Plakat je imel namreč prikazan državni mečnik v državni barvi! Isti zlikovci so junija uničili tudi okrasitev, ki jo je ob Marsejski ploči napravil Sokol v državnih barvah. So res ne morejo trpeti, plemenske so jim pa prepovedane!

kmalu (?) vrnjeni neupravičeno pobrani zneski, ki znašajo po 40—60 din na hišo. Ta neupravičeni predpis davkov je v svoji vnični za vrste davščine zakrivila občina, ki je namreč sama pripravila podatke za obdavčenje. O tem, kako se bo porabil ta v tisočake zbrani ljudski denar, pa ljudstvo seveda ne bo odločalo.

Z Jesenic

Jesenjski Sokol se bo v častnem številu udeležal jutrišnje slavnostne otvoritve sokolskega doma bratskega društva Breznica-Zirovnica. Dopoldne bodo skušnje vseh oddelkov, popoldne pa prihodni vjaki bo slavnostna povorka, nato pa otvoritev doma in javni nastop vseh oddelkov. Bratje in sestre. Jutri (v nedeljo) vsi v Zirovnico.

Sokolsko društvo Jesenice se bo udeležilo proslave 20-letnice obstoja Jugoslavije v Mariboru. Proslave se bo udeležila tudi društvena godba na pihala. Za veliko mariborsko vsenarodno manifestacijo vlada med Jeseničani zelo veliko zanimanje.

Delovanje JCL. Na zadnji seji uprave, je bil izdelan nacrt društvenega notranjega upravnega, kulturnega in propagandnega dela. Velike narodne proslave se bo društvo udeležilo po deputaciji. Tekom jeseni bo liga priredila tri predavanja na Jesenicah in eno na Javorniku. Dne 28. oktobra pa bo liga v proslavo češkoslovaškega narodnega praznika priredila proslavo v velikem obsegu, k sodelovanju pa bo povabila vsa narodna in kulturna društva in delavske strokove organizacije.

Tudi na Javorniku se je pojavil »strah«. Ženske so te dni vidlele neko belo oblečeno prikazen, ki je tavalala med delavskimi vr-

tovi, ležečimi med državno cesto in Savo. V gredo in četrtek zvečer se je zbralo v tem okolišju okoli sto ljudi, ki so zasledovali čudno prikazen, katera pa jim je izginila izpred oči kot bi se udrla v tla. V četrtek zvečer je »strah« zasledovala tudi policija, a brez uspeha, strašilo je izginilo med vrtovi in grmovjem, kot bi ga vzela kavra. Ženske in otroci si v večernih urah ne upajo sami na cesto. Očitno gre tu za človeka, ki ima bolesto nagnenje, ki uživa s tem, da vznemirja ljudi, ali pa za prevejanega separaja, ki bi se rad okoristil na kak način.

Iz Novega mesta

Omejen sprejem učencev v meštansko šolo. Ker nima tukajšnja meštanska šola svojih zaokroženih, od ljudske šole popolnoma ločenih prostorov, je odredila kraljeva banska uprava z odlokom IV. št. 13991/I od 20. julija t. l., naj pri vpisu za novo šolsko leto sprejmemo v prvi razred le toliko učencev, da ne bo za ta razred potrebna več vzporednic. V prvi vrsti bodo sprejeti dečki. Deklice naj pa hodijo po možnosti v Šmihel v zasebno dekliško šolo »de Notre Dame«.

Kupuj domače blago!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic, izjave beseda Din 1, davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 5 Din

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12.

LAHKA LETNA OBLACILA
vetni sukniči, perilo t. d. prodaja najceneje
PRESKER, Sv. Petra cesta 14. I.R.

TRAJNO ONDULACIJO
s 6-mesečno garancijo v modernem frizurah Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno din 60.— »Salon Merlake«, Sv. Petra c. 76. 1932

MALINOVEC

prsten, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v tekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotičniku«.

TRICIKL

in INVALIDSKI VOZIČEK
v solidni in specijalni izdelavi

Z MUFAMI

dobite samo v dolgoletno obstoječi mehanični delavnici

A. KAUCIČ

LJUBLJANA, Tržaška c. 54, tel. 32-24
Točna in solidna izdelava. Brezkonkurenčne cene.

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVLIJA je

NAŠ VAL

SPOREDIL evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Makulturni papir

proda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

Obiščite VII. MARIBORSKI TEDEN

od 6. do 15. avgusta 1938.
Polovična vožnja na železnih od 4. do 17. avgusta t. l.

Veliki narodni tabor 14. avgusta 1938.
Jubilejna kulturna razstava ob priliki proslave 20-letnice Jugoslavije v Mariboru
Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija — Tekstil — Trgovina — Obrt — Kipetijska razstava — Razstava cest — Tujsko-prometna razstava — Fotoamaterska razstava — Filatelistična razstava — Gostinstvo — Vinska poskušnja — Ženska ročna dela — Razstava narodnih noš iz vseh krajev države — Razstava »Nanos« — Čebelarstva razstava — Razstava malih živali — Koncertne in gledališke prireditve — Sportne prireditve — Veselični park na razstavišču — itd.

Mariborski otok, najlepše kopalšče v Jugoslaviji
Zeleno, romantično Pohorje
Vinorodne Slovenske gorice
Gostoljubni, lepi Maribor

VAS VABIJO!

Otroški vozički najnovejših modelov
Dvokolesa, motorji, tricikli
Sivalni stroji pogreznjivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO
»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlovaška cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

12-13!
»OLLA«
GUM...
Do 31. decembra 1938. l. je v originalni zavitek 1. tucata za isto ceno vloženi 13 komadov OLLA, torej 1 KOMAD VEČ. Kupujte samo zavitke po 1 tucat, ker imate o letno garancijo in velik prihranek.

NAGLUŠNI!

VIBRAPHON
Nov pripomoček za sluh, praktično neviden, neelektričen, nobene žice, brez baterije, nikake pritiskine. Zdravniško preizkušen in priročen. Zahtevajte takoj brezplačno prospekte in pogoje za
30 DNEVNO PREIZKUŠNJO
Tu odrezite!
KUPON ŠT. 30
Pošljite mi brezplačno in neopbežno prospekte kakor tudi pogoje za 30 dnevno preizkušnjo.
Ime: _____
Naslov: _____
APARATI VIBRAPHON
(Dep. 50. Zagreb, Boškovičeva 3)

Preurejena kavarna »Stritar«

V novo renovirano KAVARNO »STRITAR« je prispela nova damska kapela s sovralinsko pevčico g. Barko ter znanimi govornimi harmonikašcem Pepi-tom.
Vsako soboto in nedeljo odprto vse noč.
Pridite val, da ne zamudite!

kliseje
ENO- IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
Sv. Petra nasip 23

— ne, milostiva gospa, ni »prav isto«

Samo NIVEA vsebuje Eucerit krepčilno sredstvo za kožo. Nobeno drugo sredstvo za negovanje kože ni »prav isto«. NIVEA krepi kožno staničje in zmanjšuje nevarnost sončnih opeklin. Z NIVEO okrepana koža porjavlja hitro in enakomerno ter jo varuje pri nagli ohladitvi pred prehladom.

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1938

ZACETEK: 28. AVGUSTA
60% POPUSTA NA NEMSKIH ŽELEZNICAH, ZNATNI POPUSTI V DRUGIH DRŽAVAH.
VSA POJASNILA DAJEJO: ZVANICNI BIRO LAJPCISKOŠ SAJMA — BEOGRAD — KNEZ MIHAJLOVA 33/L
IN ČASTNI ZASTOPNIKI: ING. G. TONNIES, LJUBLJANA, TYRSEVA 33 — TELEF. 27-62.
IN JOS. BEZJAK — MARIBOR, GOŠPOSKA ULICA 25. TEL. 20-97.

Mednarodna špedicija TURK Prosto javno skladišče

LJUBLJANA
prevzema PREVAŽANJE vsakovrstnega blaga, kuriva, strojev, selitve v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi in avtomobili in to hitro ter po nizki ceni.
Masarykova c. 9 (nasproti tovornega kolodvora).
Telefon: 24-59

VSKLADIŠCENJE raznega blaga kakor tudi pohištva v lastnem, mestne trosarine in uvoznine prostem JAVNEM SKLADIŠČU. Oskrba inkaso-povzetij. Kotnikova ul 12 (nasproti mestne elektrarne).
Telefon: 30-73

ZALOŽBA
CESTA

Založba »Cesta« je pravkar izdala svojo tretjo knjigo, najnovejše delo Davorina Ravljena:

ČRNA VOJNA

Znani pisatelj nam v tej knjigi opisuje usodne dogodke, ki so se v zadnjem letu svetovne vojne, to je ravno pred 20 leti, odigrali v Judenburgu. Delo bo gotovo vzbudilo v vsej naši javnosti največje zanimanje, zlasti pa bodo segli po njej vsi oni, ki so bili priča judenburških krvavih dogodkov. Knjiga obsega 120 strani in stane v platno vezana 15 din, broširana pa 10 din (s poštnino 1 din več). Naročilo naslovite po dopisnici na naslov: Založba Cesta, Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Po sprejetju naročila vam založba takoj pošlje položnico.

Če še nimate prvih dveh knjig založbe Ceste, tedaj jih naročite skupaj s to tretjo knjigo. Dolej sta izšli v založbi Ceste naslednji dve knjigi:

Ravljen: Zgodbe brez groze;
Klabund: Pjotr — Rasputin